

OM 030509
Deák Téri Általános Iskola
Sopron, Deák tér 78.

Pedagógiai Program

2020.

Tartalomjegyzék

	oldal
Bevezetés	3.
I. Az iskola nevelési programja	4.
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	4.
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14.
3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	17.
4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	24.
5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	34.
6. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	35.
7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	39.
8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	40.
9. Tanuló felvételének és átvételének szabályai	41.
II. Az iskola helyi tanterve	43.
1. Az iskola egyes évfolyamain használt kerettantervek, tanított tantárgyak, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, valamint azok óraszámai	43.
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	50.
3. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei	49.
4. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai, a magatartás és szorgalom minősítésének valamint a jutalmazásnak és büntetésnek az elvei	51.
5. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek, intézkedések	60.
6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	61.
7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	62.
8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok	63.
III. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	89.
IV. Mellékletek	90.
1. sz. Könyvtár pedagógiai program	90.

"Az iskola dolga:

hogy megtaníttassa velünk hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk, és
hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

Bevezetés

A közoktatási törvény szabályozásából következően iskolánkban a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik.

A pedagógiai program, mint az iskola pedagógiai stratégiai terve, hosszú illetve középtávra határozza meg az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit.

A pedagógiai programhoz, mint stratégiai tervben foglaltakhoz kapcsolódva az éves munkatervben évente meg vannak határozva az aktuális célok és az ehhez kapcsolódó feladatok.

A pedagógiai program tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

- 2011.évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelés-oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Kormány rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII:28) Kormány rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormány rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- az intézmény szakmai alapidokumentuma

A pedagógiai program magában foglalja:

- a nevelési programot,
 - egészségnevelési programot,
 - környezeti nevelési programot,
- a helyi tantervet.

Az alapkörű nevelés-oktatás az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Szakaszai:

az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső.

Részletezése:

Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését.

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

A felső tagozat ötödik-hatodik évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

I. Az iskola nevelési programja

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelőtestületünk célja, embereszménye a művelt, szuverén, érdekeit objektíve érvényesíteni tudó, öntevékeny, kreatív, magatartásában egyetemes értéket követő, szociális személyiség alakítása. Feladatunk, hogy hozzájáruljunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakozásához. Törekszünk a magas szintű oktatásra, szilárd alpműveltség átadására, a test és a lélek harmonikus fejlesztésére.

Iskolánk nevelőtestületét az a cél vezérli, hogy minden tanuló szeressen iskolába járni. Meggyőződésünk, hogy valamennyi gyermeknek meg kell adni a lehetőséget, hogy elérje teljesítőképességének maximumát, s a modern világ számára oly fontos tulajdonságokkal rendelkezve egészséges és képzett felnőtté válhasson, aki hisz és bízik önmagában, energikus, felelősséget érez környezete és embertársai iránt.

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Nevelőtestületünk az egyetemes, történelmileg időtálló emberi értékek közül **elsősorban az alábbiak közvetítésére vállalkozik:**

- az egyetemes értékek tiszteletére, elfogadására nevelés,
- magyarságtudat, mint nemzeti örökség ápolása,
- humanizmusra, szeretetre nevelés,
- a demokrácia alapelveire, jogállamiság gyakorlására nevelés,
- tolerancia, másság elfogadására nevelés,
- tájékozódás igényére, a tudás fogékonyságára, önálló ismeretszerzés igényére nevelés,
- természeti és társadalmi környezet megismerésére, védelmére és formálására nevelés,
- helyi hagyományok ápolása, közösséghez tartozás érzésének kialakítása,
- a szociális hátránnyal, tanulási nehézséggel vagy beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő gyerekek hátrányának leküzdésére törekvés,

- életkornak megfelelő önállóságra nevelés,
- nyíltságra, őszinteségre, kulturált véleményalkotásra nevelés,
- nyelvi kommunikációs képességek fejlesztése,
- tanulóink tisztelettudó, kulturált, viselkedésre nevelés,
- igényességre nevelés önmagunkkal és másokkal szemben,
- reális önértékelésre, értékelésre nevelés,
- egészséges életmódra, családi életre nevelés,
- rendre, tisztaságra, esztétikumra nevelés,
- a tanulók érdekeltek legyenek az intézmény berendezéseinek, tárgyainak védelmében,
- felkészítés a megalapozott pályaválasztásra,
- támaszkodunk a családi, az óvodai nevelés eredményeire, célunk ezek zökkenőmentes folytatása,
- erkölcsileg, szellemileg és testileg egészséges nemzedéket kell nevelni,
- erősíteni kell a tanulók iskolához való kötődését.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

1.2.1. Célok, feladatok:

Az iskolában folyó oktató-nevelő munkának tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatnia kell az egyéni képességek kibontakozását.

Gondoskodni kell:

- az általános és széles alapműveltség biztosításáról minden tanulónál,
- tanulási kudarcok megelőzéséről,
- a sikeres beilleszkedés elősegítéséről,
- a szociális hátrányok kompenzálásáról,
- önismeret fejlesztéséről,
- önellátásra való képesség és igény kialakításáról a napi szükségletek kielégítésében (tisztálkodás, öltözködés, iskolai felszerelés stb.),
- a testi nevelésről, mely a tanórákon, kirándulásokon és túrákon, különféle sportrendezvényeken, a mindennapos testnevelési órák keretén belül, valamint sportköri foglalkozásokon valósul meg,
- a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességek fejlesztéséről,
- arról, hogy a tanulók rászokjanak a tanórák alatti munkafegyelemre, a házi feladatok elkészítésére, az iskola házirendjének megtartására, valamint az utcán, a közlekedésben való fegyelmezett viselkedésre.

Fontos:

- A család tiszteletére, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, szeretetére, udvariasságra, figyelmességre, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartására nevelés, a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.
- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.
- Ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.
- Az esztétikai nevelésben a képzőművészetek, a zenei kultúra oktatása, valamint a beszéd, a viselkedés, az öltözködés és a környezet kultúrájának elsajátítása.
- Magyarország megismerése, szeretete és megővése, a nemzeti kultúra ápolása, hazaszeretetre nevelés, hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átöröklítése. A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- A Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, és az Európához tartozásunkat erősítése
- A tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését.
- A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és távolabbi környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába
- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a tanulóknak a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.
- A tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

- A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Kiemelten kell kezelni a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

- a tanulás kompetenciái
- a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- a digitális kompetenciák
- a matematikai, gondolkodási kompetenciák
- a személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanulók legyenek képesek:

- az idejüket önállóan és hatékonyan beosztani,
- saját képességeiknek megfelelő szinten teljesíteni a tanulmányi követelményeket.

A művészeti osztályok külön célja (1-4. évfolyam):

A művészeti tárgyak integrálásával az iskola nevelési-oktatási céljainak más módon történő megvalósítása, a gyerekek kreativitásának fejlesztése.

Elérendő célkitűzés:

Az iskola végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén: legalább a Nemzeti Alaptanterv 8. évfolyam végére előírt követelményeit teljesítsék (természetesen az elsődleges cél az, hogy a tanulók többsége a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskola helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek).

1.2.2. Pedagógiai alapelveink

Gyermekkép (a gyermekről vallott felfogásunk az ENSZ gyermekek jogairól szóló alapokmány alapján):

A gyerek EMBER,

- Akit mindazok a jogok megilletnek, amelyek a felnőtteket. Nem alárendelt, nem alattvaló. Érző, gondolkodó, cselekvő lény, akit azonban irányítani szükséges.
- Aki azért van tekintettel a szabályokra, mert azokat maga is alkotta, és esetleg a mi segítségünkkel, de képes eldönteni, mi helyes és helytelen.
- Aki nyelvre és kultúrára van rendelve, értő emberi szóra, az egyetemes és nemzeti értékek megismerésére.
- Akit - mint minden embert - megillet a gondolkodás, a kételkedés és az egyéni érdeklődés joga.
- Akinek lehetnek megőrzendő titkai, örömei, bánatai, nehézségei, konfliktusai, jó és rossz napjai.
- Akinek joga van egyénisége megőrzésére, igényeinek megfogalmazására és arra a bátorságra, hogy tehesse, amit szeret, és amivel nem árt másoknak.

- Akinek joga van arra, hogy alkata és igényei szerint tartozzon valahova, ahol jól érzi magát, ahol elfogadják.
- Akivel - nevelői tudtával - nem történhet olyan, ami kiszolgáltatottá, védtelenné teszi bárkivel, bármivel szemben.
- Akinek joga van nevelői részéről arra az elfogadásra, ami esetleg szokatlan viselkedését, tökéletlenül megfogalmazott gondolatait érteni, másoktól eltérő személyiségét gondozni képes anélkül, hogy elítélő módon viszonyulnának hozzá.
- Akinek joga van minden olyan foglalkozásra, amely őt képességei maximumára juttatja.

Pedagóguskép (Milyen tulajdonságokat vár az iskola nevelőitől?):

Gyermekszemléletünk megvalósításának feltétele a vele minden tekintetben harmonizáló pedagóguskép. Az Nkt-ben megfogalmazott elvárások mellett a következő személyiség-összetevőket várja el a nevelőktől:

- szaktudást - befogadási és önművelési készséget a pedagógiai és pszichológiai kultúra, illetve a szaktudományok iránt;
- azt, hogy másokat is érintő döntéseket csak megfelelő mennyiségű információ birtokában hozzuk meg;
- törekvést gondolataink, érzéseink leghitelesebb közvetítésére;
- szervezőkészséget - törekvést a tanórai és tanórán kívüli időn mind tökéletesebb intellektuális, morális és emocionális hasznosítására;
- lelki egészséget - hangulataink kézben tartását, törekvést a hitelességre, pozitív életszemlélet sugárzására;
- felelősségérzet - igényt szavaink, tetteink megfontolására;
- önkritikát - adott esetben a pedagógiai műhiba, emberi tévedés, az esetleges mulasztás vagy felelősség elismerését, vállalását;
- értékvalláló magatartást - az iskola által megfogalmazott alapvető értékek hiteles közvetítését;
- empátiát, titoktartást;
- türelmet - azt a kivárási optimizmust, amely a gyerek fejlődését esetenként hosszabb érési folyamat eredményének tekinti.

A vezetővel szembeni elvárások

- Vezetői hatékonyságát folyamatosan fejleszti.
- Keresi az új szakmai információkat és elsajátítja azokat.
- Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit.
- Hiteles és etikus magatartást tanúsít.
- A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban.
- Vezetői pályázatát folyamatosan figyelemmel kíséri, és ha szükséges, felülvizsgálja.
- A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál
- Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében
- Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére
- A továbbképzési programot az intézmény szakmai céljainak megfelelően, valamint a munkatársak karriertervének figyelembe vételével készíti el.
- Rendelkezik humánerőforrás kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki.
- Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat
- Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre.

- Kellő tapintattal, szakszerűen oldja meg a konfliktushelyzeteket
- Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az int. szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi
- Támogatja és ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást
- Hatékony és szakszerű kommunikáción alapul az értekezletek, megbeszélések vezetése
- Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg

1.2.3. A pedagógus kötelességei és jogai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- Nevelő és oktató munkája során a tanulási kulcskompetenciákra összpontosítson, gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- Vegye figyelembe a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekezzen változtatni előzetes tanítási tervét,
- használja ki a tananyag kínálta belső és külső lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt),
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- A tanulást támogató környezetet teremti például a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával, a diákok döntéshozatalba való bevonásával,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- A pedagógiai módszereit úgy alkalmazza, hogy azok a kompetenciafejlesztést támogassák,
- Fogalomhasználata legyen pontos, következetes,
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítson ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra,
- A gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

- A tanuló szaktárgyi ismereteit és kompetenciáit mérő eszközöket készítsen,
- Céljainak megfelelően változatosan és nagy biztonsággal válassza meg a különböző módszereket, eszközöket,
- Módszereivel segítse elő a diákok önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését,
- Az órát a cél (ok) nak megfelelően, logikusan építse fel,
- A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartsa szem előtt,
- Terveit az óra eredményességének függvényében vizsgálja felül,
- A célok tudatosításából induljon ki, vegye figyelembe a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- Ez az értékelés legyen világos, egyértelmű és tárgyyszerű. Folyamatos visszajelzéseivel segítse a tanulók fejlődését. A tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat legyen képes önállóan elemezni, szükség esetén gyakorlatát módosítani,
- Jól ismerje a szaktárgy tantervi követelményeit és képes legyen ezeket következetesen alkalmazni,
- Vegyen részt a számára előírt pedagógus továbbképzéseken, intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásokban, rendszeresen tájékozódjon a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, új módszerekről,
- Rendszeresen tájékozódjon a digitális tananyagokról, eszközökről, az oktatástámogató digitális technológia legújabb eredményeiről, konstruktívan szemlélje felhasználhatóságukat,
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek,
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában,
- Tanítványai pályaaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus.(Tervezés-megvalósítás-ellenőrzés-értékelés-beavatkozás),
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemezze, fejlessze,
- Legyen tisztában szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes legyen alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz,
- Pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- Határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- Megőrizze a hivatali titkot,
- Hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- A gyermekek, a tanulók érdekében együttműködjön munkatársaival, szaktanácsadókkal, szülőkkel és más intézményekkel, legyen nyitott visszajelzéseikre és használja fel azokat szakmai fejlődése érdekében.

1.2.4 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg. Munkáját az alapidokumentumokban meghatározottak, valamint az iskolavezetés iránymutatásai alapján végzi. Osztálya közösségének felelős vezetője, a pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túl hatásköre és feladatai a következőkkel egészülnek ki:

- Igyekszik megismeri tanítványai személyiségét, ennek, valamint az iskola pedagógiai elveinek figyelembe vételével neveli őket.

- Minden tudásával elősegíti az osztályközösség kialakulását.
- Összehangolja és segíti az osztályában tanító nevelők munkáját, lehetőség szerint látogatja óráikat.
- Észrevételeit, a felmerülő problémákat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Az éves ütemtervben meghatározottak szerint fogadóórát, osztályszülői értekezletet tart. Indokolt esetben családlátogatást végez.
- Az elektronikus napló útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Osztályfőnöki nevelőmunkáját tanmenetben megtervezi, és az abban foglaltakat be is tartja.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, észrevételeivel, javaslataival, valamint a részére kijelölt feladatok teljesítésével elősegíti a közösség tevékenységét.
- Együttműködik a közösség kialakítása és fejlesztése érdekében a diákönkormányzattal, szülőkkel, szülői választmánnyal, segíti őket feladataik végrehajtásában.
- Figyelemmel kíséri tanulói tanulmányi eredményeit, osztálya fegyelmi helyzetének alakulását.
- Minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát, ezekkel összefüggő észrevételeit, javaslatait kollégái elé terjeszti.
- Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére, szorosan együttműködik az ifjúságvédelmi felelőssel.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat, ideértve a tanügyi dokumentumok naprakész vezetését (elektronikus osztálynapló, törzskönyv, bizonyítvány), valamint a továbbtanulással, ifjúságvédelemmel, statisztikák készítésével járó adminisztrációt.
- Az ütemtervnek megfelelően értesíti a bukasra állók szüleit.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, fegyelmezésére, kitüntetésére. Szükség esetén kéri ezekhez az osztályközösség véleményét.
- Segíti a tanulók pályaorientációját, pályaválasztását, igyekszik ezeket megalapozottá, a realitásokkal összhangban levővé tenni.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tankönyvellátottságát, segít a felmerülő gondok megoldásában.
- Törekszik az indokolatlan mulasztások, késések megelőzésére, visszaszorítására, ennek érdekében él az alapidokumentumokban lefektetett eszközökkel.
- Részt vesz tanulóival az iskolai rendezvényeken, felkészíti őket ezekre, majd ügyel részvételükre, kulturált viselkedésükre.
- Ellátja a különböző programokkal kapcsolatos tanulói kíséretet.
- Ellátja az iskola igazgatója, helyettesei valamint a munkaközösség vezető által esetenként meghatározott egyéb feladatokat.
- Munkája során együttműködik a szülőkkel a gyermek személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában. A szülői közösséggel együttműködve végzi nevelő munkáját a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során.
- Feladatának ellátása során tiszteletben tartja a szülőnek azt a jogát, hogy vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő oktatásban részesülhessenek gyermekeik.
- Gondoskodik a gyermek és a szülő Nemzeti köznevelési törvényben foglalt jogainak biztosításáról.
- Megtartja az egyenlő bánásmód követelményét a gyermekekkel kapcsolatos intézkedései során.
- Felelősséggel és önállóan, a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján, a módszerek és a taneszközök szabad megválasztásával beleértve a digitális anyagokat és eszközöket is végzi munkáját a tanulók és személyiségének fejlesztése érdekében.

- Nevelő oktató munkája során gondoskodik a tanulók testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről.
- Ha a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, gondoskodik a szükséges intézkedések megtételéről.
- Közreműködik a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, az ilyen körülmények kialakulásának megelőzésében.
- A tanulók életkorának figyelembe vételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés magatartási szabályait és törekszik annak betartatására.
- A tanulók részére a viselkedéshez szükséges etikus ismereteket átadja és viselkedésével pozitív értékeket közvetít.
- Szükség esetén időben szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez annak érdekében, hogy minden tanuló képességének megfelelő intézményben folytathassa tanulmányait.
- Az iskola Pedagógiai Programjában meghatározott szabadidős tevékenységekben, versenyekben aktív szerepet vállal.
- A hatékony oktató nevelő munka érdekében felettesének jelzi a munkája során felmerült problémákat.
- A munkájával kapcsolatos adatokat és tényeket a felelősöknek jelzi.

1.2.5. Az iskolapszichológus jogai és kötelességei

Intézményünkben iskolapszichológus működik. Tevékenységével az oktató-nevelőmunkát segíti.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy:

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
 - konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel
 - pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak
 - tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban
 - a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége...

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra

1.2.6. Szülőkép (iskolánk a következőket kéri, várja tanítványai szüleitől):

- az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott célok, alapelvek elfogadását;
- az iskola Pedagógiai Programjában és a házirendjében foglaltak összehangolását a neveléssel;
- partneri kapcsolatot: őszinteséget, bizalmat, a problémák közös megoldására való készséget;
- a gyermekek iskolai magatartásának, tanulmányi munkájának figyelemmel kísérését;
- folyamatos kapcsolattartást az elektronikus napló útján, valamint a szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával;
- az iskola rendezvényein való részvételt, aktuális segítségnyújtást azok szervezésében;
- iskolánk alapítványának támogatását;
- korrekt véleménynyilvánítást az iskoláról;
- a gyermekvédelmi munka aktívását.

1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó komplex tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban figyelembe veszi a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb. tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában és épít a tanulók más forrásból szerzett tudására. Az oktatás legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül.

Eszközök:

- az eljárásoknak, eszközöknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, a képességekhez;
- szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához;
- az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé kell tenni az iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert), a pedagógusok együttműködését más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására;
- ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket, segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást;
- az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie, előtérbe helyezve a fejlesztő, tanulást támogató értékelést;
- a komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának;
- Fontos:
 - a tanulási technikák és módszerek tanítása, átadása, folyamatos karbantartása,
 - Célszerűen használja a digitális, online eszközöket az oktató-nevelő folyamatban

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- Közvetlenül (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra, mellyel a tanítás - tanulás eredményességét is segíti.
- Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A személyiség az egyedi ember testi és lelki tulajdonságainak, folyamatainak dinamikus egysége, mely az egyén és a társadalmi környezet kölcsönhatásában alakul, fejlődik ki, és meghatározza az ember jellegzetes viselkedését és gondolkodását.

A nevelés célja, hogy a személyiséget sokoldalúan fejlessze, képességeit a maga lehetőségeinek felső határáig kiművelje.

A fejlődő személyiség kiteljesedésének nem lehet más nevelési közege, mint a közösség.

A személyiségfejlődés nem azonos önmagában sem az éréssel, sem a tanulással, gyakorlással, neveléssel, hanem a kettő állandó változásában lévő kölcsönhatásának egysége, következménye.

Célunk: a bátorító-megengedő nevelés, mely önbizalmat adó, pozitív énképű személyiség kialakulását eredményezheti.

2.1. Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésének fontos színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást. A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk. A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják. A tanulók személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléljük, autonómiájának kibontakoztatására törekszünk.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, és képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. Mindezek mellett kihasználjuk a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására.

E feladat megoldását a tanítási órákon segítő:

- az első évfolyamon a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulókkal fejlesztő pedagógus foglalkozik

- a nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak. Angol és német nyelvből biztosítjuk az emelt óraszámú, informatikából a tehetséggondozó oktatás lehetőségét.

- a PSZK szakembereinek szűrése alapján a magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulókkal fejlesztő pedagógus foglalkozik, illetve korrepetálásban részesülnek.

2.1.1 A közvetlen nevelési módszereink együttesének tagolódása:

- A szokásformálás közvetlen módszerei:
 - a követelés módszere
 - a gyakoroltatás módszere
 - a segítségadás módszere
 - az ellenőrzés módszere
 - az ösztönzés módszere
- A magatartás-tevékenységi modellek közvetítésének módszerei:
 - az elbeszélés módszere
 - modellértékű személyek bemutatása
 - a műalkotások bemutatása
 - személyes példaadás
- A meggyőződés-formálás közvetlen módszerei:
 - előadás, magyarázat, beszélgetés
 - a tanulók önálló elemző munkája
- A tantárgy iránti érdeklődés felélesztésének, a motiválásnak a módszerei:
 - továbbgondolási feladatok adása
 - versengési helyzetek kialakítása /órai munka értékelése pontokkal, jeggyel, dicsérettel/
 - vitára készítés
 - az ellentmondások felfedése
 - tanulói kérdések felszabadítása
 - szerepjátékok
 - gyakoroltatni kell a másik meggyőzését, befolyásolását, megnyerését, a megfelelő viselkedést, a célok felismerését és olyan megvalósítását, amelyek mások érdekeit nem sértik

2.1.2 Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatok

A fejlesztés kiemelt feladatai:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudósítása és meggyőződéssé alakítása. Arra kell törekednünk, hogy a társadalmi szükségleteket a tanulók elfogadják, személyiségük részévé váljanak, s hogy a magatartás-meghatározó szerepük érvényesüljön.
- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A valóság - az ember külső és belső világa megismerésére és megértésére való törekvés, a művelődési igények kialakítása. Az egészben, rendszerben, a hosszú távú folyamatokban való gondolkodás fejlesztése.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A felelősségtudat és felelősségvállalás egységének fejlesztése.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. Az autonóm személyiség /önálló döntésekre és tettekre való képesség/ kibontakoztatása.

- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra bemutatása, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény és kezdeményező készség kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- Az emberek által végzett munka, az értékteremtés tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységük gyakoroltatása, kreativitásuk és innovációs képességük fejlesztése.

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti belső igény kialakítása.

Összegzőképpen nekünk olyan állampolgárokat kell nevelnünk, akik számára az emberi élet méltósága a legfontosabb, akik az élet értelmét az értelmes életben látják, ami a kulturált, a harmonikus, az erkölcsös "emberi" életmóddal azonos.

2.2. Rendellenes személyiségfejlődésű, beilleszkedési és tanulási zavarokkal küszködő, illetve veszélyeztetett tanulók kezelése

Feladatok:

- Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére.
- Fejlesztő foglalkozást, szakkorrepetálást kell tartani az integráltan nevelt tanulók számára.
- Lehetőséghez mérten biztosítani kell a bontott csoportban történő oktatást.
- A napköziben kiemelt figyelmet kell fordítani a problémás tanulókra.
- A szülők, családok nevelési gondjainak megoldásában részt kell vállalni.

3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas közeg. Az ebben való eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik. A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a csoport, a közösség (a család, az iskola, az egyház, a baráti kör, a különböző egyesületek stb.). Cél a közösség, mint tevékenységi keret, segítése az egyéni fejlődését, készségeinek, képességeinek kibontását úgy, hogy azok, egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el. Mindezek elérése érdekében a pedagógus felhasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket is.

A közösségfejlesztés csak úgy képzelhető el, ha az feltételeket, "jogosítványokat", terepet teremt a közösségi tevékenységhez és a véletlenszerűen kialakult csoportok alakulásához. A nevelési folyamatot úgy értelmezzük, mint a gyermekek iskolai életének, tevékenységeinek megszervezését. Ez magában foglalja a tanulók szellemi, fizikai és intellektuális tevékenységét egyaránt. Fejlesztésük akkor lesz eredményes, ha egyéniségüknek megfelelő tapasztalatokat, élményeket biztosítunk a különböző területeken végzett feladatteljesítéseik során.

A pedagógus elsőrendű feladata a közösségfejlesztés során az osztály mindennapi életének a megszervezése. A közösségfejlesztés során nagy motivációs ereje van a "távlatok rendszerének". A közeli távlatok feladatai a hétköznapi munkájával kapcsolatosak, azt teszik vonzóbbá (színház, mozi, verseny).

A közepes távlatok arra jók, hogy hosszabb ideig készülhetnek rá a tanulók, áthatják a mindennapi munkát (ünnepségeken való szereplés, műsorkészítés, kirándulásra való felkészülés, pályázatok). A messzi távlatok inkább a felsősök számára jelentenek motivációt. Ilyenek lehetnek a középiskolák elvégzése, pályaválasztás, amelyek már a társadalmi célkitűzésekkel függnek össze.

3.1 Nevelési feladatok a közösségfejlesztéssel kapcsolatban

A hon- és népismeret segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel.

Nagy hangsúlyt helyezünk a hazaszeretetre nevelésre. Nevelő és oktató munkánkban minden lehetséges alkalmat és eszközt felhasználva próbáljuk elősegíteni azoknak a közösségi erőknak a kialakulását és növekedését, amelyek erősítik a tanulók kötődését a nemzethez, erősítik a haza szeretetét, és azt a tudatot, hogy jó dolog magyarnak lenni, és Magyarországon élni. A hazaszeretetre nevelés fontos eszközének tartjuk a magyar nyelv, a magyar irodalom, a történelem, a földrajz, ének-zene tantárgyakat és a nemzeti és állami ünnepek méltó megünneplését.

A tanulók legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.

A tanulók esélyegyenlőségét egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkozással segítjük elő. Figyelembe vesszük az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, vallású, egészségű, családi és társadalmi háttérű tanulók sokféleségét. Nem csupán egyéniségük, jellemük fejlesztésére, önállóságuk, felelősségtudatuk növelésére neveljük őket, hanem a különbözőségek elfogadására, megértésére is. A nevelés folyamán tekintettel vagyunk a fiúk és a lányok különbözőségeire, eltérő beállítottságára.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Fontos feladatunk, hogy neveljük és tanítsuk a tanulókat a természetes és az épített környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, környezetbarát életvitelre.

Fel kell keltenünk igényüket a tiszta, egészséges környezet kialakítására, megóvására. Fontos, hogy a tanulók valós képet kapjanak a természet megóvásának emberi, társadalmi, technikai feltételeiről. Ezért fontos, hogy megismerjék a legfőbb környezeti problémákat (pl. légszennyezés, vízszennyezés, ivóvízhiány, szennyvíz-tisztítás, hulladék felhalmozódás stb.) és elsajátítsák a problémák megértéséhez és kezeléséhez szükséges természettudományos és társadalmi ismereteket. Az iskolánk környezeti kultúrájával erősíteni kívánjuk a környezetért felelős magatartás kialakítását tanulóinkban. Elsősorban a környezetismeret, a természetismeret, a földrajz, a biológia, kémia, osztályfőnöki órák alkalmasak a környezetvédelem közös gyakorlására.

A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Iskolánk feladata az is, hogy a társadalmi együttélés viselkedési szabályait megismertessük a tanulókkal, és ezek megtartására is neveljük őket. A helyes közlekedési magatartástól a különféle társas helyzetekben szokásos viselkedési normákig sokféle eligazító ismeretet, tanulási tapasztalatot kínálunk fel tanulóinknak. Az udvarias, tisztelettudó, előzékeny, durva beszéd-től mentes viselkedés elérése a célunk, és ennek követésére tanítjuk gyermekeinket. A feladatok megvalósításának kiemelkedő eszközének tartjuk a környezetismeret, a természetismeret, a testnevelés, az osztályfőnöki órákat.

A kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás-, és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei állnak.

Iskolánkban készítjük fel tanulóinkat arra, hogy első képzettségük megszerzése után képesek legyenek további ismeretek megszerzésére. Törekszünk tehát az önálló tanulás képességének kifejlesztésére, a tanulók nyitottságának, tanulási kedvének megszerzésére, kibontakoztatására. Ennek érdekében olyan módszereket választunk, amelyekkel a tanítás és a tanulás elsősorban az önálló és a társas tevékenységekben szerzett tapasztalatokra épül. Igyekszünk elérni, hogy a tanulók azonosuljanak a tanítási és tanulási célokkal. Önkéntes feladatvállaláson alapuló, egyéni és kisebb csoportban végezhető közös feladatokkal látjuk el őket. Az önálló megfigyelést, gyűjtő és elemző munkát, véleményformálást, a vélemények ütköztetését, a teendők közös megbeszélését, az eredmények közös és egyéni értékelését igénylő feladatokat a munkában való önállóságra, az együttműködésben pedig nyitottságra való nevelésre használjuk fel. Ezek a kommunikációs és munkakészségek, amelyeket a tanulás során sajátítanak el a tanulók, reményeink szerint felkészítik őket hosszútávon is a tanulásra. Minden tanóra alkalmas erre a feladatra.

Az iskolának az új információs környezetben eligazodó, és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelni.

Feladatunk, hogy olyan tanulókat neveljünk ki, akik képesek lesznek a mindennapi életvitelhez szükséges közhasznú információs források használatára. A nevelés technikai oldala könnyebb. Iskolánk rendelkezik komoly számítógépparkkal, ahol minden felsős tanuló elsajátíthatja az alapismereteket. Óriási a felelőssége a pedagógusnak, hogy milyen információt tart követendő értéknek, mire irányítja a tanulók figyelmét a digitális eszközök funkcionális használatának terén.”. Fel kell vállalnia azt a nehéz feladatot, hogy olyan hiteles legyen, hogy a tudás, amit közvetít, erkölcsi ítélőképességüket is gyarapítsa. Célunk az, hogy a tanulók a jó és rossz, igaz és hamis, értékes és értéktelen közötti különbséget fel tudják ismerni, és a jót választani.

Nagyon nehéz feladatot tűzünk ki magunk elé, amikor ezt felvállaljuk, mert ez az a terület, ahol ellenőrizhetetlen a gyakoroltatás.

A pedagógusok fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Azt valljuk, hogy ha a pedagógus elfogadja a tanulók különbözőségét, sokféleségét, érzékenységét, akkor a tanulóknál is könnyebben kialakíthatók a szolidaritás, az elesettebbek iránti segítőkészség magatartásának vonásai. Napjainkban egyre több a sérült embertársunk. Sokszor természetesebb a gyermekek reakciója, mint a felnőtteké, ha találkoznak velük. Legtöbbször a segítő szándék vezeti őket. Ezt a pozitív hozzáállást kell erősítenünk, vagy kialakítanunk a nem mindennap adódó alkalmak során.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos követelmények részletes megfogalmazása, tevékenységekre való lebontás évfolyamonként, megtalálható a DÖK munkatervében és a helyi tanterv tantárgyi programjaiban.

3.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos szintek

- A család

A legalapvetőbb közösség a család, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani. Így nagyon fontos szerepet kap, az iskola, s az osztályközösség is.

- Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanároknak.

- Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokásokon, morális tényezőkön túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek.

Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása
- az egyéni értékek felismerése
- egymás tiszteletben tartása
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban
- a másság elfogadása, a tolerancia
- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos a szerepe a problémák felismerésében és azok kezelésében. Fontos a szerepe és a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család. Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

3.2.1. A tanítási órán kívüli tevékenységek

A tanítási órán kívüli tevékenység közé tartozik minden olyan foglalkozás, amely a nem hagyományos tanórai foglalkozások témakörében megtalálható.

Tanítási órán kívüli tevékenységek lehetnek:

- szakkörök
- osztálykirándulások
- kulturális rendezvények (színház, bábszínház, hangversenyek stb.)
- táborok
- takarítási akciók (iskola, környék stb.)
- gyűjtési akciók (papír, fém stb.)

3.2.1.1. Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szerveződnek. Ide tartozik pl. a szakkörök, az előkészítők és a sportkörök. A foglalkozások témáját és a hiányzó tanulók nevét a szaktanár a megfelelő naplóba rögzíti.

A szakköri foglalkozások időtartama legfeljebb heti 2x45 perc lehet, ami adott esetben tömbösített formában is megtartható.

A szaktanárok által tanév elején meghirdetett szakkörökre az osztályfőnöknél lehet jelentkezni. A jelentkezés a szakkör elindulása után válik véglegessé. Ettől kezdve a szakköri foglalkozásokon való részvétel kötelező.

Az iskola tanárai, vagy bármely más szervezet az iskola diákjai számára az iskolában önköltséges tanfolyamot igazgatói engedéllyel és az érintett tanulók szüleinek írásos beleegyezésével szervezhet.

A tanórán kívüli rendszeres foglalkozások rendjét külön órarend rögzíti, melyet az igazgató hagy jóvá.

3.2.1.2. Alkalmanként szervezett foglalkozások

Az iskola által egy-egy alkalomra tanórán kívüli, szervezett foglalkozások a következők lehetnek:

- osztálykirándulások
- táborok
- diákcsoportok bel- és külföldi utazásai
- kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai

Ezek a programok iskolai keretek között csak tanári felügyelettel szervezhetők.

A jelen pedagógiai programban nem szereplő, a tanítási idő alatt több napig tartó tanórán kívüli foglalkozást – írásos kérvény alapján – az igazgató engedélyezheti az osztályban tanító tanárok vagy a nevelőtestület véleményének kikérése után.

A tanulók bármely, az iskola által alkalmanként szervezett több napos programon csak előzetes írásbeli hozzájárulással vehetnek részt. Az engedélyt a szervező tanárnak a program szervezésének megkezdésekor kell beszereznie a szülőtől és az osztályfőnöktől.

A tanulók távollétéről, ha olyan programokon vesznek részt, amelyeken az iskolát képviselik, szintén az igazgató dönt.

3.2.1.3. Rendszeres és alkalmanként szervezett tanórán kívüli foglalkozások formái

- Hagyományőrző tevékenységek:

- A tehetséges tanulókat ösztönözzük a pályázatokon és a versenyeken való részvételre, felkészülésüket egyéni segítséggel támogatjuk.

- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, vagy osztálykeretben történő megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- tanévnitó ünnepély
- az aradi vértanúk emléknapján
- 1956. október 23-a évfordulóján
- a soproni népszavazás évfordulóján
- a kommunizmus magyarországi áldozatainak emléknapján (febr. 25.)
- 1848. március 15-e évfordulóján
- a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján (április 16.)
- a nemzeti összefogás napján (június 4.)
- tanévzáró ünnepély és a 8. osztályosok ballagásakor

- Tanulóink számára speciális területeken szervezünk házi versenyt: versmondó-verseny, népdal- vagy műdal éneklési verseny, helyesírási verseny, matematika verseny, stb.

- Az iskola énekkara részt vesz a városi bemutatókon, találkozókön.

- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Fontos, hogy:

- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató óra kerüljön szervezésre;
- az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások segítsék;
- a további tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanévben a nevelőtestület véleményének a kikérésével az intézményvezetőnek kell döntenie;

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása
- a tehetséggondozó foglalkozások
- szakkörök

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- továbbtanulás segítése

- Diákönkormányzat

Az iskola tanulóinak közösségi életét a diákönkormányzat fogja össze, mely több részterületen működik: (osztálytitkár, tanulmányi, fegyelmi). Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5 - 8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

- Napközi - tanulószoba

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, ha a szülők igénylik, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1 - 4. évfolyamon napközi otthon, 5-8. évfolyamon tanulószoba működik.

A napközi szerkezetileg és tartalmilag szorosan kapcsolódik a délelőtti folyó pedagógiai munkához. A napközi speciális feladata a tanulás tanítása, a mentálhigiénés szokások ápolása, fejlesztése. A sokszínű szabadidős tevékenység magában foglalja a játszóházat, sportversenyeket, mozi- és színházlátogatást, múzeumi foglalkozásokon való részvételt, stb. A napközi és a tanulószoba fontos színtere a felzárkóztatásnak és a tehetséggondozásnak.

- Diákétkeztetés

A napközibe felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára - igény esetén - ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola működtetője által megállapított étkezési térítési díjakat a Központi Gyermekkönyha munkatársának az iskolában kell befizetni, vagy át kell utalni a Gyermekkönyha által megadott folyószámlára.

- Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók számára az iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők biztosítják a megmérettetést. A versenyek, vetélkedők megszervezését, a tanulók felkészítését a szakmai munkaközösségek, az egyes szaktanárok és az edzők végzik.

- Osztálykirándulások

Az iskola nevelői a szülők segítségével a nevelő munka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal kirándulást szervezhetnek.

A kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igénykehez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szerveznek (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). Szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek fedezniük kell.

- Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg 1 - 1 tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök indításáról - felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- Múzeumi, kiállítási, művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

- Iskolai könyvtár – könyvtárszoba

Az iskolai könyvtár, a tanulók és az iskola dogozóinak egyéni tanulását, önképzését szolgálja. Könyvtári foglalkozás szervezhető a városi és megyei könyvtárakban is tanórán és tanórán kívül.

- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség nyílik arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, számítógép) egyénileg vagy csoportosan használhassák a tanulók tanári felügyelet mellett.

- Etika / Hit - és erkölcstan oktatás

Az általános iskolában az etika óra vagy az e helyett választható, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

Az iskola a feladatok ellátása során együttműködik az érdekelt egyházi jogi személlyel.

Az egyházi jogi személy által szervezett és felügyelt órák tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.

Az adott egyház feladata a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a foglalkozások szervezése és ellenőrzése.

Az iskola biztosítja – a rendelkezésre álló eszközei közül – az oktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket.

Tanórán kívüli foglalkozások mellett tanítási órák is megszervezhetők a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen:

- projekt oktatás,
- erdei iskola,
- múzeumi foglalkozás,
- könyvtári foglalkozás,
- művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás

- formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

4.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,
- személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

- szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézményekkel, a Pedagógiai Szakszolgálati Központtal és a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- fontos:
 - a helyzetfelismerés és helyzetértékelés,
 - a magatartási zavar feltárása,
 - a kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel,
 - A tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési tervek az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása,
 - a tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása, a képességek szerinti csoportbontás,
- együtt kell működni:
 - a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek,
 - az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek,
- törekedni kell arra, hogy:
 - a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során,
 - olyan speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége,
 - felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások legyenek,
 - minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

4.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségkutatás, a tehetséggondozás céljai az optimális fejlődés segítése érdekében:

- a korai felismerés,
- a tehetségek számbavétele,
- a tantárgyi programok követelményeit magasán túlteljesítő diákok számára a fejlesztés színtereinek meghatározása,
- a hiányosságok, gyengeségek okainak felderítése, egyedi segítségnyújtás vagy szakmai irányítás,
- az esélyegyenlőség megteremtése, a hátrányban szenvedő diák képességeinek fejlesztése.

Az iskola nevelői a tanítási - tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválást, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

a.) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

b.) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő - oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

4.2.1. A tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán belül

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a tanórákon érvényesülő differenciált képességfejlesztés az angol és német nyelv emelt óraszámú és informatika tehetséggondozó oktatása,
- csoportbontás,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése felkészítő foglalkozásokkal,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása,
- a viselkedéskultúra fejlesztése.
- a nevelők a tehetséges tanulók számára tanórákon lehetővé teszik a tananyaghoz kapcsolódó, magasabb szintű feladatok megoldását, a differenciálás alkalmazásával.
- A művészeti osztályok programja lehetőséget nyújt a gyerekek kez ügyességének, esztétikai érzékének fejlesztésére és a népi mozgáskultúra megismertetésére.

4.2.2. A tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán kívül

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- a kiugró tehetségek szakemberekhez való irányítása, akik gondoskodnak a tanulók megfelelő fejlesztéséről,
- tehetséggondozó szakkörök,
- iskolai sportkörben: kosárlabda- és labdarúgó-bajnokságok, asztalitenisz
- szabadidős foglalkozások (színház-, múzeumlátogatás),
- az iskolában rendelkezésre álló tanulási források használata (számítógépes, multimédiás tanuló programok).

4.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladat, amely szakemberek igénybevételével speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Biztosítandó háttér:

- PP, szakmai alapidokumentum,
- integrált fogyatékosok fejlesztéséhez végzettséggel rendelkező gyógypedagógus,
- fejlesztő szoba, logopédiai helyiség, fejlesztő eszközök,
- szakértői javaslat alapján mentesítés egyes tantárgyak, tantárgyrészek, értékelése és minősítése alól,
- egyéni fejlesztési terv alapján egyéni felzárkóztatás.

4.3.1. A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók leggyakoribb viselkedési tünetei:

- hiperaktivitás,
- szorongásos magatartás,
- térlátás nehézségei (jobb-bal tévesztése, betűk felcserélése),
- mozgáskoordináció zavarai,
- a nyelvi működés zavarai (diszlexia, diszgráfia),
- antiszociális cselekedetek,
- alacsony önértékelés,
- emlékezés zavarok,
- a logikus gondolkodás problémái,
- a spontán kíváncsiság hiánya.

Nem minden viselkedési rendellenesség háttérében húzódik meg ugyanakkor tanulási nehézség. Ezért mindig az adott eset elemzése dönti el, hogy melyik tényező a felelős.

4.3.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek:

- A pedagógus a tanuló hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat részeként kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartás
- az egyéni foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a napközi otthon, tanulószoba,
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- a tanuló helyes önismeretre és kitartó munkára való nevelése,
- a tanulók feszültségének oldása.

4.3.3. Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi-, érzékszervi-, beszéd-, fogyatékos, autista, a megismerő funkciók, a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, ill. vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részlegesen, vagy nagymértékben sérültek, fejletlenek, e képességek fejleszthetősége lassúbb ütemű vagy az átlagtól eltérő szintű.

Fejlesztésük célja, a sajátos nevelési igényből adódó hátrányok csökkentése, harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása, jól használható kompenzatórikus technikák elsajátítása. A velük való foglalkozás nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az integrált nevelés fogalma:

A fogyatékosok és nem fogyatékosok közös tevékenységének az adott lehetőségekhez képesti maximális megvalósítása. Az inkluzív nevelés-oktatás során a sajátos nevelést igénylő gyermek beilleszkedik a többségi intézménybe.

Célunk a teljes integráció, a befogadó iskola megvalósítása a beszéd-fogyatékos, az akadálymentes közlekedést nem igénylő mozgáskorlátozott, a látássérült – gyengén látó, az ép értelmi képességekkel rendelkező autisztikus, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók esetében, amennyiben a gyermek nem igényel speciális iskolát. A tanulókat a többi tanulóval együtt oktatjuk, a speciális foglalkozásokat szakirányú gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus végzi az iskola és a pedagógiai szakszolgálati központ munkamegosztása alapján.

4.3.3.1. Elvárások a pedagógusokkal szemben:

- a gyerekekben mindig a speciálisat, a rá jellemző egyedi sajátosságokat keresse és lássa,
- a tanulási nehézségeket a tanulási folyamat természetes velejárójaként kezelje,
- A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg az órán alkalmazott módszereket
- a gyermeket egyéni képességei szerint terhelve egyénre szabott segítséget adjon,
- pedagógiai eszköztára terjedjen ki,
 - a tanítási program változatos feldolgozására,
 - a gyermek sokoldalú tevékenykedtetésére,
 - a tananyag differenciált feldolgozására,
 - egyéni tanulási stílus és ütem elfogadására,
 - hosszabb felkészülési idő biztosítására,
 - segédeszközök használatára,
 - a teljesítményszintek széles skálájának elfogadására,
- a tanulási nehézségek kiküszöbölését nem háríthatja át teljes mértékben a gyógypedagógusra.

4.3.3.2. Pedagógiai elvárások a fejlesztő- és gyógypedagógussal szemben

- ismerje meg az iskola pedagógiai programját,
- tartson kapcsolatot az érdekelt pedagógusokkal,
- jól ismerje meg a fejlesztésre szorulókat,
- tartson kapcsolatot a szülőkkel,
- tájékoztassa munkájáról és a közös feladatokról az érdekelt pedagógusokat,
- az integráló csoport kijelölésében vegyen részt,
- rendszeresen hospitáljon,
- folyamatosan figyelje és rögzítse a tanulók fejlődését,
- órarend szerint órákat tartson, egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységet végezve. A foglalkozásokat dokumentálja.

4.3.3.3. Az integrált nevelés-oktatás feltételei

Objektív tényezők:

- megfelelő gyógyászati segédeszközök, fejlesztő eszközök biztosítása,
- osztályok létszáma,
- speciális taneszközök biztosítása.

Szubjektív tényezők

- fogadó pedagógus személyisége, felkészültsége, kapcsolata a gyógypedagógussal,
- az intézmény dolgozóinak befogadó magatartása,
- a család pozitív és támogató magatartása,
- gyógypedagógiai megsegítés biztosítása,
- a csoport-, és osztálytársak viszonyulása,
- az ép intellektusú tanulók szüleinek viszonyulása.

4.3.3.4. Ellenőrzés, értékelés

- az értékelést mindig az önmagukhoz mért fejlődés alapján kell megtenni,
- az értékelés sokoldalú és változatos legyen, egyes beszámolási formákat mellőzhet, mely megfelel a tanuló értelmi képességének, életkori sajátosságainak, praktikus intelligenciájának, valamint a tantárgyi követelményeknek,
- lehetőséget kell biztosítani egyes tantárgyak, anyagrészek minősítése alóli mentesítésre.

4.3.3.5. Az integrációt elősegítő pedagógiai tevékenység és dokumentálás

Az integrációt, inklúziót elősegítő tevékenységek:

- pedagógus továbbképzés,
- habilitációs, rehabilitációs foglalkozás,
- fejlesztőfoglalkozás,
- szülői értekezlet,
- család konzultáció ill. szakmai konzultációk.

Dokumentáció:

- az SNI gyermekkel érkező szülői, egészségügyi dokumentumok, szakvélemények,
- intézményi dokumentumok, a gyógypedagógus által készített egyéni fejlődési lap és fejlesztési terv,
- a gyermek fejlődésével összefüggő határozatok, mentesítések.

4.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében és a higiénia terén is.

A pedagógus feladata, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében. Munkáját iskolai szociális segítő támogatja.

4.4.1. Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják

- csoportbontás,
- étkeztetési támogatás (Központi Gyermekkonyha),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.),
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, mozi-, színház-, múzeumlátogatás szervezése a rászoruló tanulóknak.

4.4.2. A szociális hátrányok enyhítésére szolgáló pedagógiai tevékenységek

Egyre több tanuló kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az iskola életében fontos feladat az esélyek kiegyenlítődése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelmű, a munkanélküli, valamint a szociális ellátásban részesülő szülők gyermekei.

Eszközeink a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire:

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése,
- a szociokulturális hátrányok enyhítése:
 - a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása,
 - tanácsadás a rászoruló gyermekeknek, szülőknek stb.,
 - felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
 - pályaaorientációs tevékenységek szervezése,
 - felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése,
- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel,
- pályázatok figyelése,
- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma),
- az érintett tanuló érdek-és esélyérvényesülésének elősegítése.

4.4.3. Kiemelt tevékenységek

4.4.3.1. Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken, fogadóórákon

- Szerepet kell vállalnia az iskolának abban, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekekhez és családjukhoz eljussanak az állami-, ill. önkormányzati támogatások lehetőségei. Ebben elsősorban az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős áll a szülők segítségére.
- A fizetési tanulmányi versenyek nevezési díját az iskola átvállalhatja a tehetséges, jó magaviseletű, szociálisan hátrányos diákjaitól. Erről fogadóórán tájékoztatjuk az érdekelt szülőket.
- Szülőértekezleten ismertetjük a szülőkkel a nyári napközi lehetőséget, mely keretén belül a városi önkormányzat két hét táborozást is biztosít az egész nyarukat napköziben töltő gyerekek számára.

4.4.3.2. Tanulók a napközis illetve a tanulószobai ellátásban

- A nevelők, gyermekek és szülők együttes igénye, hogy a napközi otthon egyre alaposabb, igényesebb programokkal várja a tanulókat.
- A szülő számára lényeges, hogy a napközi otthonban a gyermeke elsajátítsa azt a tudásanyagot, mely a másnapi továbbhaladáshoz szükséges.
Emellett a napközi otthonos tanulónak biztosítjuk:
 - a szabadidő hasznos, igényes eltöltését (foglalkozások, játszóházak, pályázatok, műsorok, gyermeknap vetélkedők),
 - a helyes tanulási módszerek megtanítását (megfelelő időbeosztás, helyes tanulási sorrend önellenőrzés) a szabadidő és tanulási idő helyes időarányának megteremtésének elsajátítását,
 - rendszeres és kedvezményes étkezés,
 - szükség szerint menzai ellátást.
- Tanulószobai ellátást biztosítunk felső tagozatban megfelelő létszámú jelentkezés esetén a fenntartó hozzájárulásával.

4.4.3.4. Drog- és bűnmegelőzési program

"A pedagógusnak az érdeklődése, figyelme különösen a gyermek életmód-magatartásbeli változásaira, iskolai teljesítménycsökkenésére terjedjen ki. Számottevő változás esetén a támogató odafordulás jelenti a segítségnyújtás kezdetét. Nagy súlyt kell fektetni, az empátia mellett a megértés és az elfogadás kinyilvánítására, az előítélet- és stigmatizációmentes véleménynyilvánításra. Törekedni kell arra, hogy minél pontosabb és valós információn alapuljon az okkeresés."

A valós gond (pszichés, szociális) megismerését követően tud dönteni a pedagógus, hogy a problémával történő segítő foglalkozáshoz rendelkezik-e elégséges pedagógiai eszközzel. Amennyiben a korrekció meghaladja szakmai kompetenciáját, akkor segítséget kell kérni más szakembertől.

4.4.3.4.1. A drog- és bűnmegelőzési tevékenységek szinterei

- tanórai foglalkozások
- szaktárgyi órák témafeldolgozása
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások
- napközis foglalkozások
- délutáni szabadidős foglalkozások
- egészségnap vagy drog-prevenációs nap
- szülői értekezlet

4.4.3.4.2. A drog- és bűnmegelőzési program témakörei

- önismeret
- környezetem
- egészséges, teljes élet
- rám veszélyes tényezők és dolgok
- óvom magam

1. évfolyam

Az iskolai beilleszkedés általános szabályaival ismerkednek a tanulók (együttműködés, sokféleség, kíváncsiság, ismerkedés).

2. évfolyam

Ahhoz, hogy biztonsággal közlekedhessünk szűkebb és tágabb környezetünkben, megfelelő kiindulópontot jelenthet az önmagunkkal való ismerkedés, tudni, hogy milyenek voltunk és vagyunk, milyennek lát minket a környezetünk, mire kell figyelniünk.

3. évfolyam

E korban tanulók önállóbbá válnak, ezért szükségessé válik a tágabb környezetük megismerése. Meg kell ismerkedniük ennek örömeivel, kihívásaival és meg kell tanulniuk megfelelően kezelni veszélyeit.

4. évfolyam

Ebben a periódusban a család és az iskola biztonságából való kilépés már nem pillanatnyi, a tartós, biztonságos kint léte kell beilleszkednie. Így legfőképpen egy pozitív /egyensúly/ létállapot megismerésére és megteremtésére kell törekedni.

5. évfolyam

Az egészséges életmód megismerése, és ezek különbözősége attól függően, hogy az emberek milyen életkorban vannak, mivel foglalkoznak és milyen életkörülmények között élnek.

6. évfolyam

Cél, hogy a tanulók meg tudjanak birkózni a változásokkal. Felelősségvállalásuk ki kell, hogy terjedjen a választásaik következményeire.

7. évfolyam

Segíteni kell a tanulókat annak megértésében, hogy az élet, bármilyen életkorban átválthat a kiegyensúlyozottságból a kiegyensúlyozatlanságba, ezt mindannyiunknak el kell fogadni, és meg kell tanulni, hogyan tudnak új egyensúlyokat létrehozni életünkben.

8. évfolyam

A tanulók egyre nagyobb kontrollt szereztek saját életük felett, olyan képességek és jártasságok birtokába kerültek, melyek révén képessé válnak megérteni az egészséges életmódok változatosságát, kezelni a változásokat, új egyensúlyokat teremteni. Feladat az önismeret elmélyítése.

A téma feldolgozásához igénybe vehető eszközök:

Kérdőív, feladatlap, videofilm vetítése, sport

Cél, hogy pedagógusaink a továbbképzéseken vegyenek részt ebben a témában.

4.4.3.5. Pályaorientációs tevékenységek

A szociálisan hátrányos helyzet enyhítésében fontos szerep jut a jól megoldott pályaválasztásnak, ez lehetőséget nyújt a társadalmi beilleszkedésre.

A megváltozott oktatási struktúrához a pályaválasztási tevékenységnek is alkalmazkodnia kell. A pályaválasztásra való felkészülést már az alsó tagozatban el kell kezdeni. Itt a feladat alapozó jellegű, koncentrikusan bővül a felső tagozatban.

4.4.3.5.1. Területei:

- önismereti nevelés
- osztályfőnöki órák
- napközis foglalkozások
- szakkörök

Itt a tanuló és a pedagógus is reális képet kell, hogy kapjon a diák érdeklődéséről, magatartásáról, érzelmi és akarati életének jellemzőiről.

4.4.3.5.2. A pályaismeret kialakítása

- tanítási órák
- napközi otthon
- versenyek, vetélkedők, táborok

Tevékenységek:

a.) tanórák keretében:

- életkorban megfelelő, a témához kapcsolódó könyvek bemutatása, videofilmek megtekintése,
- irányított beszélgetések a témáról,
- meghívott vendégekkel (családtagok, szakmabeliekkel) beszélgetnek a tanulók.

b) Nem kötelező iskolai foglalkozások keretében:

- részvétel a helyi pályaválasztási fórumon, ahol megismerkednek a tanulók a helyi középiskolákban való továbbtanulás lehetőségeivel.

- üzemlátogatások és tanulmányi kirándulások, mely során saját tapasztalatra tehetnek szert a tanulók a különböző szakmákról.
- "Nyitott kapuk" rendezvényein való részvétel, melyen testközelből ismerkedhetnek meg a tanulók az általuk kiválasztott középiskola lehetőségeivel, pedagógusaival, légkörével.

4.4.3.5.3. A szülők és tanulók tájékoztatásának formái

- Iskolai faliújság (Itt megismerkedhetnek a középiskolák által kiküldött tájékoztatókkal.)
- Fogadóórák (Ez a szülő és a pedagógus számára megfelelő alkalom a kölcsönös tájékoztatásra, a problémák megbeszélésére.)
- Szülői értekezlet (Itt ismerkedhetnek meg a szülők a középfokú iskoláztatás felépítésével, a szakmák, foglalkozások pályakövetelményeivel.)
- Pályaválasztási füzet - Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata évente a diákok kezébe adja a soproni középiskolákba való felvétel, valamint a "Nyitott kapuk" napja rendjéről szóló kiadványát.
- Az iskola honlapja
- Kamarák (A Kamarák egyre nagyobb segítséggel állnak az iskolák rendelkezésére, közvetítik a gazdaság igényeit a diákok számára.)

4.4.3.6. Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése, pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon

Minden oktatási intézmény, így a mi iskolánk is rá van utalva arra, hogy folyamatosan figyelje a meghirdetett pályázatokat. Pedagógiai és szakmai munkájának megvalósításához az ezeken való részvétel elengedhetetlen.

- Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata helyi pályázati rendszeréről is felvilágosítást kap az iskola, melyen sporttal kapcsolatos egészséges életmód programokhoz, táborok szervezéséhez, szakmai programokhoz nyerhet iskolánk anyagi támogatást.

- A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által kiírt Határtalanul Program célja a magyar magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyar lakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról.

- Az Erzsébet Táborok Magyarország legnagyobb táboroztatási programja, az Alapítvány számos tábort szervez és megannyi gyermekprogramról gondoskodik egész évben.

- Az erdei iskola, a sítábor, a külföldi nyelvi táborok, valamint a nyári táborok, amennyiben anyagilag megterhelnék a szülőket, a pedagógusok közvetítésével a Deák Téri Iskoláért Alapítványhoz tudnak támogatásért fordulni.

4.4.3.7. Táborozási hozzájárulások

Az iskolánk tanulói évről - évre részt vesznek nyári táborozáson.

Szociálisan hátrányos helyzetű tanulónak lehetőségük van a táborozási díjból kedvezmény igénylésére, melyet az iskolavezetéshez kell benyújtani. Ehhez a keretet alapítványi támogatásból biztosítja az iskola.

Az iskola keretet biztosít a tanulók szabadidő programjának változatos megszervezéséhez, valamint hozzájárul étkezésükhöz.

Az alsó tagozat művészeti osztályainak nyári művészeti táborának költségeinek mérséklését pályázatokon nyert pénzüsszegekkel segítik a tanítók.

4.4.3.8. Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel

- Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálati Központ és Soproni Tagintézménye
- Győri Pedagógiai Oktatási Központ
- Egészségügyi szervek
- Rendőrség
- Sopron és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére iskolai szociális segítő tevékenykedik,

5.1. A gyermek-, és ifjúságvédelem célja és alapvető feladata

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az iskolai gyermekvédelem célja a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére
- az okok feltárására
- az okok megszüntetése

5.1.1. A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai

- a gyermek elemi szükségletei meglétének (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) figyelemmel kísérése,
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolaorvosi rendeléseken,
- a tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.),
- segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően,
- a tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

5.1.2. A gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását segítő tevékenységek

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- a tanulószobai és napközis foglalkozás,
- az egészségügyi szűrővizsgálat,
- az egészségvédő és mentálhigiénias programok szervezése,
- a családi életre való nevelés,
- a személyes és egyéni tanácsadás,
- a szülőkkel való együttműködés,
- a tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások),
- a szenvedélybetegségek megelőzése.

5.1.3. Az iskolai szociális segítő fontosabb feladatai

- a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a Gyermekjóléti Szolgálat és az iskola közös tevékenységének segítése,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése,
- tájékoztatást nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
- a munkához kötődő nyilvántartások vezetése
- együttműködés:
 - a szabadidőt szervező kollégákkal,
 - az osztályfőnökkel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetővel,
 - az Iskolai Diákönkormányzattal és a Diákönkormányzatot segítő tanárral,

6. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Munkakapcsolat van a tanári közösség és a szülők között a tanulók fejlődése érdekében, az iskola hagyományai, valamint a Köznevelési törvény és a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján.

A Szervezeti és Működési Szabályzat több szintű együttműködést feltételez a szülők, a tanulók és a pedagógusok közös részvételével a gyermek személyiségének és tudásának fejlesztése érdekében. Az együttműködéshez megfelelő kommunikációs formák működtetése szükséges.

6.1. A szülők-pedagógusok együttműködése

Cél, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösségi életbe és lehetőségeik, elfoglaltságuk függvényében vállaljanak részt benne azért, hogy folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

6.1.1. Az együttműködés formái

1. Szülői értekezlet

feladata:

- a szülők és pedagógusok között folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

2. Fogadó órák

feladata:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. Évente 6 alkalommal meghatározott időpontban tartandó, de szülő és pedagógus előzetes egyeztetés után egyaránt kérheti a megtartását;

3. Egyéni kapcsolatfelvétel

4. Szülők közösségének részvétele az osztály életében

5. Szülői közösségi választmány ülései

6. A szülői alapítvány kuratóriumi ülése

7. Nyílt tanítási nap

feladata:

- a szülők betekintést nyerjenek az iskola nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

8. Írásbeli tájékoztató (elektronikus napló)

feladata:

- a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról;

9. Rendezvények

10. Iskolai honlap, zárt szülői közösségi oldalak

11. Hirdetőtábla stb.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselők, tisztviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

6.1.2. Az iskola együttműködése a szülők közösségeivel

A tanulók és tanulóközösségek fejlesztése érdekében az iskola együttműködik a szülők közösségeivel. A szülőket képviselőiken keresztül és közvetlenül bevonja nevelési programjában és a munkatervében megfogalmazott feladatainak megvalósításába. Lehetővé teszi, hogy a szülők megismerjék az iskolában folyó nevelő-oktató munka tartalmát és céljait. Kommunikációját a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. Használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

Az iskola tájékoztatja a szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munka-tervről és az aktuális feladatokról

- a szülői munkaközösség választmányi ülésén évente egy-két alkalommal,
- a szülők részvételével zajló iskolai rendezvényeken (tanévnyitó, tanévzáró),
- alkalmanként megjelenő írásbeli tájékoztatón keresztül (szükség szerint).

Foglalkozik a szülői közösségek által előterjesztett kérdésekkel, problémákkal. Szükség esetén kivizsgálja a megoldási lehetőségeket és érdemben megválaszolja a szóban vagy írásban előterjesztett feltevéseket.

Foglalkozik a szülők egyéni kéréseivel, javaslataival, ezekre személyesen, vagy a szülői képviselő útján válaszol.

Az osztályfőnökök osztályszülői értekezleten tájékoztatják a szülők közösségét

- az iskola aktuális feladatairól, helyzetéről és célkitűzéseiről,
- a tanulóközösségek fejlődéséről, munkájáról és megoldandó feladataikról,
- a szülők közreműködésének lehetőségeiről és szükségességéről.

Az osztályfőnökök biztosítják a szülők számára, hogy gyermekük előmeneteléről, tanulmányi munkájáról tájékozódhassanak. Egyeztetik a szaktanárokkal való kapcsolattartást, szükség esetén biztosítják a tájékoztató megtartását.

Egyéni problémák, veszélyeztetettség esetén családlátogatás keretében tájékozódhatnak és együttműködnek a családdal.

Gondoskodnak arról, hogy a szülők a gyermekük eredményeiről írásban is megfelelő tájékoztatást kapjanak elsősorban az elektronikus naplón keresztül.

A szülők egyéni ügyeinek megoldásában segítséget nyújtanak azzal, hogy felvetéseiket a tanítók, a szaktanárok, az iskola igazgatójának közvetítik.

A szaktanárok a tanítók és a napközis nevelők a rendszeres fogadóórákon tájékoztatják az érdeklődő szülőket a tanulók tevékenységéről, szakmai segítséget nyújtanak és tanácsot adnak a tanulmányi munka otthoni segítéséhez.

6.2. A tanulók-pedagógusok együttműködése

Cél a folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása az oktató-nevelő munkában.

6.2.1. A pedagógusok és tanulók közötti együttműködés formái:

- tanórai munka
- osztályfőnöki órák
- közösségi programok
- egyéni beszélgetések
- diákönkormányzat, diákpárlament
- kérdőívek, vizsgálatok

6.2.2. A nevelők és tanulók közötti kapcsolattartás

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka, feltételezi a tanulók tevékeny együttműködését, aktív részvételét. A tanulók részéről elvárható együttműködést a tanulók jogairól és kötelességeiről szóló szabályokban találhatók. A pedagógus nevelő-oktató munkája során az eredményes fejlesztés érdekében folytonos együttműködésben tevékenykedik tanítványaival, figyelembe veszi egyéni adottságaikat, jogos igényeiket, törekszik arra, hogy mindenki a saját érdeklődésének, munkatempójának megfelelően haladhasson az ismeretek megszerzésében, és a különböző ütemben haladók megfelelő figyelemben és segítségben részesüljenek. Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál. Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését. A tanuláshoz hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket biztosít. Az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az igazgató, vagy az iskola nevelői tájékoztatják a tanulókat:

- az iskolai Diákönkormányzat vezetőségi ülésén és a diákközgyűlésen,
- az I. emeleten elhelyezett hirdetőtáblán keresztül,
- az osztályfőnöki órákon,
- hangos bemondón keresztül.

A tanulókat egyéni haladásukról a szaktanároknak folyamatosan szóban és írásban tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, vagy nevelőtestületével.

6.3. Az igazgatóság és a nevelőtestület közötti együttműködés

A nevelőtestület különböző közösségeinek kapcsolattartása az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők és a választott képviselők útján valósul meg. Az iskolai tevékenysége során kapott feladatokat a nevelőtestület önállóan kezeli, intézi.

A kapcsolattartás fórumai és formái:

- az igazgatóság ülései
- az iskolavezetőség ülései
- a különböző értekezletek
- megbeszélések
- elektronikus levelezés
- elektronikus zárt rendszerű információs felület

Ezen fórumok időpontját az iskolai munkaterv határozza meg. A megbeszéléseken a pedagógus kifejti szakmai álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

Az igazgatóság az aktuális feladatokról a tanári szobákban elhelyezett hirdetőtáblán, valamint elektronikus tájékoztatókon keresztül is értesítheti a nevelőket.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetésével.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanuló a jogait úgy gyakorolhatja, jogaival úgy élhet, hogy azzal mások érdekeit ne sértse, valamint mást ne akadályozzon jogai gyakorlásában.

7.1. A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson

- az oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos minden kérdésről, pedagógusaihoz, az iskolavezetéshez kérdéssel forduljon, s arra érdemi választ kapjon.

A tanuló a véleményét:

- önállóan, saját maga, illetve
- a tanulók képvisellete útján is elmondhatja

7.1.1. Az iskola a tanulók számára a következők szerint biztosítja a szabad véleménynyilvánítás jogát

A tanuló a vélemény-nyilvánítási jogával a tanítási órán a pedagógus által meghatározott keretek között élhet. (A pedagógus az óra menetéhez, felépítéséhez igazodva adhat alkalmat arra, hogy a tanulók véleményt nyilváníthassanak.)

A tanuló véleményt nyilváníthat a tanórán kívüli foglalkozásokon, a foglalkozást vezető által meghatározott keretek között.

A tanuló szabadon véleményt nyilváníthat az iskola erre a célra létrehozott, erre alkalmat adó fórumain, az adott fórumon meghatározott, szabályozott módon.

Ilyenek: a diákönkormányzat, a szülői szervezet, valamint egyéb iskolai közösségek fórumai. Ezek működését saját szervezeti és működési szabályzatuk határozza meg, melyek nyilvánosak, a könyvtárban megtekinthetők.

A tanuló, illetve kiskorú tanuló esetén a törvényes képviselő jogait

- szóban a megfelelő fórumokon, illetve
- az iskola vezetői vonatkozásában fogadóórájuk idejében
- írásban
- az érintett személyhez, illetve fórumhoz való benyújtással
- gyakorolhatja

7.1.2. A véleményezési jog szempontjából a tanulók Diákönkormányzati (DÖK) közössége minősül a tanuló nagyobb közösségének.

A véleménynyilvánítás formái különösen:

- személyes megbeszélés
- gyűlésen, fórumon való felszólalás, véleményközlés
- írásos megkeresés, véleménynyilvánítás

A pedagógusok és az intézményvezetők feladata, hogy biztosítsák a tanulók véleménynyilvánítási szabadságát.

A véleménynyilvánítás gyakorlása során a tanuló nem sértheti

- a pedagógusok
 - az iskola alkalmazottjainak
 - a többi tanulónak
- a személyiségi jogait, emberi méltóságát

Az iskola a tanuló önrendelkezési jogának érvényre juttatása érdekében nem kötelezheti a tanulót arra, hogy éljen a törvényben biztosított jogával. Ennek érdekében nem kötelezheti például arra, hogy részt vegyen olyan foglalkozáson, rendezvényen, ami nem kötelező tanórai foglalkozás keretében kerül megszervezésre.

8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

8.1. A tanév során – a mindenkor érvényes jogszabályok szerint - az alábbi vizsgák tehetők:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- javító vizsga
- független vizsgabizottság előtti vizsga

8.1.1. Osztályozó vizsgát tehet az a tanuló:

- aki tanulmányait előzőleg külföldön folytatta, és a vizsga szükséges a megfelelő osztályba soroláshoz
- az a tanuló, aki a tanévet rövidebb idő alatt kívánja befejezni
- az a tanuló, akit mulasztásai miatt vizsgára utasított a tantestület
- a tankötelezettséget egyéni munkarend szerint teljesítő tanulónak kötelező osztályozó vizsgát tenni

8.1.2. Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló aki:

- kérelemre, amennyiben a tanuló egy adott tantárgyból, emelt óraszámban kívánja a tanulmányait folytatni
- kérelemre, amennyiben a tanuló másik idegen nyelv választásával kívánja a tanulmányait folytatni
- más iskolatípusból kéri átvételét, és adott tárgyat eltérő tananyagstruktúrában tanult

8.1.3. Javító vizsgát tehet az a tanuló, aki:

- maximum a jogszabályban meghatározott számú tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott a tanév végén.

8.1.4. Független vizsgabizottság előtti vizsga:

- a külön jogszabályban meghatározottak szerint, az előírt határidő betartásával lehet jelentkezni.

8.2. Az iskola az alábbi időpontokban szervez vizsgákat:

- az I. félév utolsó hete – félévi osztályozó vizsga, különbözeti vizsga
- a tanév szorgalmi időszakának utolsó hete – tanév végi osztályozó vizsga
- az új tanév kezdetét megelőző hét (a tanulók nyári szünetének utolsó hete) – javító vizsga, tanév végi osztályozó vizsga, különbözeti vizsga

8.3. Vizsgakövetelmények:

A vizsgakövetelményeket tanévekre és tantárgyakra lebontva az iskola Pedagógiai Programja Helyi Tantervének melléklete tartalmazza. Megtekinthető az iskola hivatalos helyiségeiben és megtalálható az iskola honlapján.

A vizsgára jelentkezőnek – vizsgázó tanuló gondviselőjének - az adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeket írásban átadja az illetékes szaktanár vagy az osztályfőnök.

9. Tanuló felvételének és átvételének szabályai

9.1. Felvétel az iskolába:

9.1.1. A belépés feltételei

- Az intézmény a beiskolázási körzetéből – melyet a Megyei Kormányhivatal határoz meg – minden 1. évfolyamra minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz, kivéve ha a szakértői bizottság másik intézményt jelölt ki, vagy eltérő iskolatípust javasolt – a 2-8. évfolyamra elsősorban a Sopron MJV területén még nem ellátott tanulót veszi fel, további szabad férőhely esetén veszi fel a szülő kérelmére a korábban is soproni iskolába járó tanulót.
- Az 1. osztályba történő beiratkozás feltételeit a Köznevelési törvény. szabályozza. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. Sajátos nevelési igényű tanuló átvételének feltétele bizottsági javaslat által történő intézménykijelölés.

- Az óvoda és iskola közötti átmenetet segítik:
 - tájékoztató szülői értekezletek a leendő első osztályosok szüleinek
 - bemutató foglalkozások kölcsönös látogatása
 - "Törpsuli" foglalkozások.

9.2. A belépéshez szükséges dokumentumok:

Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas és lakcímét is tartalmazó hatósági igazolványt (lakcímkártya), TAJ kártyáját, oktatási azonosító számát
- a szülők személyazonosításra alkalmas igazolványát és a gyermekkel azonos lakcímmre szóló hatósági igazolványát
- nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét – amennyiben van
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a tanuló személyazonosítására alkalmas és lakcímét is tartalmazó hatósági igazolványát
- a szülő személyi igazolványát és lakcímét is tartalmazó hatósági igazolványát
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- diákigazolványát,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői bizottsági véleményét,
- beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézséggel küszködő gyermek esetében a területileg illetékes szakszolgálati központ szakvéleményét.

A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

II. Az iskola helyi tanterve

1. Az iskola egyes évfolyamain használt kerettantervek, tanított tantárgyak, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, valamint azok óraszámai

(A NAT 2020 alapján meghatározott óraszámok, a választott kerettantervek és az azok alapján kidolgozott helyi tantervek a 2020/2021-es tanévben az 1. és 5. évfolyamon, majd a következő tanévekben felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre.)

1.1. Tanórai keretek

1.1.1. A NAT műveltségi területei és az iskolában megjelenő tantárgyai - 1-4. évfolyam

Műveltségi területek	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	1. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 2-4. évfolyam: magyar nyelv magyar irodalom
Matematika	matematika
Etika / hit- és erkölcsstan	etika / hit- és erkölcsstan
Természettudomány és földrajz	környezetismeret
Idegen nyelv	angol nyelv német nyelv
Művészetek	ének-zene vizuális kultúra
Technológia	technika és tervezés digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés

Alsó tagozat (1-4. évfolyam)

Az alsó tagozat tantárgyai egységesen jellemezhetők, nem válnak még élesen külön a tárgyak, összefogja őket a tanító személye is.

Az iskolába lépő gyereket a tanító vezeti be az iskola életébe. Megismerteti az iskola szokásaival, az iskolában folyó munkával. Törekszik a jó kapcsolat kialakítására a tanító, az iskola, a tanuló és a tanulás között.

1.1.2. A NAT műveltségi területei és az iskolában megjelenő tantárgyai - 5-8. évfolyam

Műveltségi területek	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv irodalom magyar nyelv és irodalom gyakorló óra*

Matematika	matematika matematika gyakorló óra*
Történelem és állampolgári ismeretek	történelem állampolgári ismeretek hon- és népismeret
Etika / hit- és erkölcsstan	etika / hit- és erkölcsstan
Természettudomány és földrajz	természettudomány kémia fizika biológia földrajz
Idegen nyelv	angol nyelv – alap óraszámú angol nyelv – emelt óraszámú német nyelv – alap óraszámú német nyelv – emelt óraszámú
Művészetek	ének-zene vizuális kultúra dráma és színház
Technológia	technika és tervezés digitális kultúra - alap óraszámú digitális kultúra – tehetséggondozó
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés közösségi nevelés (osztályfőnöki)

* az emelt óraszámú idegen nyelv oktatásban nem részesülő tanulók számára

1.2 A 2020. évi Nemzeti Alaptanterv alapján

Választott kerettantervek

Alsó tagozaton:

- Magyar nyelv és irodalom 1–4. évfolyam
- Matematika 1–4. évfolyam
- Etika 1–4. évfolyam
- Környezetismeret 3–4. évfolyam
- Élő idegen nyelv 4. évfolyam
- Ének-zene 1–4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1–4. évfolyam
- Technika és tervezés 1–4. évfolyam
- Digitális kultúra 3–4. évfolyam
- Testnevelés 1–4. évfolyam

Felső tagozaton:

- Magyar nyelv és irodalom 5–8. évfolyam
- Matematika 5–8. évfolyam
- Történelem 5–8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 5–8. évfolyam
- Etika 5–8. évfolyam
- Természettudomány 5–6. évfolyam
- Kémia 7–8. évfolyam
- Fizika 7–8. évfolyam
- Biológia 7–8. évfolyam
- Földrajz 7–8. évfolyam
- Élő idegen nyelv 5–8. évfolyam (angol, német)
- Ének-zene 5–8. évfolyam
- Vizuális kultúra 5–8. évfolyam
- Dráma és színház 7–8. évfolyam
- Technika és tervezés 5–7. évfolyam
 - 5-6. évfolyam „A” modul – Épített környezet – tárgyalás technológiai
 - 7. évfolyam „D” modul: Modellezés – tárgyalás technológiai
- Digitális kultúra 5–8. évfolyam
- Testnevelés 5–8. évfolyam

Iskolánk az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket használ. Azokat az iskola adottságainak megfelelően évfolyamokra bontotta, szakaszolta, a szabad órakeretet és a tantárgyakon belül rendelkezésre álló szabad időkeretet szétosztotta és helyi sajátosságokkal kiegészítette.

A választott kerettantervek alapján készített Helyi Tantervet a Pedagógiai Program elektronikusan tárolt mellékletei tartalmazzák.

1.2.1 Kerettanterv szerinti kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–8. évfolyamon

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Évfolyamok							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	8	7	6	6	4	4	4	4
magyar nyelv és irodalom gyakorló óra, alap óraszámú idegen nyelvhez	-	-	-	-	1	1	1	1
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3,5
matematika gyakorló óra, alap óraszámú idegen nyelvhez	-	-	-	-	1	1	1	1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
hon- és népismeret*	-	-	-	-	1	-	-	-
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret	-	-	1	2	-	-	-	-
természettudomány	-	-	-	-	2	2,5	-	-
kémia	-	-	-	-	-	-	2	1,5
fizika	-	-	-	-	-	-	1,5	2
biológia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
földrajz	-	-	-	-	-	-	2	1,5
Idegen nyelv								
alap óraszámú idegen nyelv	1	2	2**	2,5**	3	3	3	3
emelt óraszámú idegen nyelv	-	-	-	-	5*	5*	5*	5*
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1,5	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház	-	-	-	-	-	1	-	-
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	-
digitális kultúra - alap óraszámú	-	-	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra - tehetséggondozás	-	-	-	-	2**	3**	3**	3**
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
ebből iskolai sportkör keretében (a tanulók heti terhelésébe nem számít bele)	-	-	-	-	2	2	2	2
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	-	-	-	-	1	1	1	1
kötött célú órakeret								
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2

Emelt óraszámú képzésre fordítható*					2	2	2	2
Egyéb foglalkozások időkeretének a terhére**	-	-	1	0,5	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	25	25,5	28	28	30	30

1.1.Nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

1.1.1. Választható tantárgyak és foglalkozások

Első évfolyamba lépéskor:

- Integrált művészeti program

A program egyik célja, hogy az óvodából az iskolába történő átmenetet megkönnyítse a gyerekek számára. A tantárgyak közül a rajz, technika, valamint ének-zene, magyar irodalom és a környezetismeret tantárgyak egyes témaköreit integráltuk, hozzáátve egy testnevelés órát, amelyen néptáncot tanulnak a gyerekek. Mindezt átszövik a néprajzi ismeretek. A négy év során a gyerekek megismerkednek a jeles napokkal és a hozzájuk fűződő néphagyományokkal. A foglalkozásokon a legfontosabb a gyerekek tevékenykedtetése, az önállóságuk és kreativitásuk fejlesztése. A programban részt vevő gyerekek alapfokú furulyaoktatásban részesülnek.

Ötödik évfolyamra lépéskor:

- Emelt óraszámú angol nyelv
- Emelt óraszámú német nyelv
- Informatika tehetséggondozó program
- Matematika tehetséggondozó program

A tanuló nem kötelező, szabadon választott foglalkozásként tehetséggondozó, felzárkóztató tantárgyi foglalkozásokat, valamint szakköri foglalkozásokat választhat:

- „Elmetorna” szakkör
- helytörténeti szakkör
- „Utazás a múltba” történelem tehetséggondozó szakkör
- hon- és népismereti szakkör 6-8. évfolyam
- színjátészó szakkör
- sakk szakkör
- „vakegér” szakkör
- természetjáró szakkör
- versmondó szakkör
- „Írd füllel!” helyesírási szakkör
- „Helyesen, szépen magyarul” beszédtechnikai szakkör
- olvasó szakkör / Kincskereső
- kortárs irodalom 5-6. / 7-8. évfolyam
- német társalgás 7-8. évfolyam
- játékos nyelvi szakkör alsó tagozat
- angol nyelvi felzárkóztató
- matematikai logika versenyfelkészítés
- felfedezők klubja – fizikai, kémiai kísérletek

- elsősegélynyújtó szakkör
- természetbúvár szakkör
- rajz szakkör
- tűzzománc
- ügyes kezek és barkácsolás
- játék szakkör (stratégiai és logikai)
- sportkörök
- tantárgyi korrepetálások

1.1.2. Tanulmányi versenyek

Iskolánk pedagógusai számos tanulmányi és sport versenyre készítik fel a tanulókat. Mindig az adott tanévre szóló munkaterv tartalmazza az aktuális versenyek listáját.

Iskolánkban megrendezésre kerülő tanulmányi versenyek:

- Zrínyi Ilona matematika verseny területi fordulója
- a verseny kiírója: Matematikában Tehetséges Gyermekéért (MATEGYE) Alapítvány

Iskolánk együttműködési megállapodás alapján helyszínt, tantermeket, rendelkezésünkre álló technikai eszközöket, szervező és felügyelő tanárokat és a lebonyolítást segítő önkéntes diákokat biztosítja a versenyekhez

1.2.Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Jelentkezés integrált művészeti programra:

Első évfolyamra történő beiratkozáskor választhatja a szülő a programot, melyről a beiskolázási időszakban tájékoztatjuk őket. A későbbi bekerülés és idő előtti kikerülés szabályait külön eljárásrend tartalmazza.

Jelentkezés emelt óraszámú nyelvi és tehetséggondozó informatikai képzésre:

Negyedik évfolyam II. félévében történik a szervezés külön eljárásrend szerint, amely tartalmazza a bennmaradás és a későbbi bekerülés feltételeit is.

A nem kötelező foglalkozások listáját minden tanév első szülői értekezletén ismertetjük, és szeptember első hetében tesszük közzé az iskolában szokásos módon. A tanulók, kiskorú tanuló esetén a szülők szeptember 10-ig jelentkezhetnek a foglalkozásokra. Azon tanuló számára, aki nem kötelező foglalkozást választott, a foglalkozás a tanév tartamára kötelezővé válik.

Csoportbontásokat azon kötelező tanórai foglalkozásoknál alkalmazunk, ahol a szaktanterem mérete, a taneszközök száma korlátozza a befogadóképességet, valamint ahol az adott tantárgy oktatásának speciális módszerei ezt szükségessé teszik: digitális kultúra, idegen nyelv, technika és tervezés stb.

Csoportbontást alkalmazunk az emelt óraszámú idegen nyelv és a digitális kultúra tehetséggondozó óránál is.

A csoportok kialakításánál ügyelni kell: az arányos létszám elosztásra,
a megközelítően azonos képességű tanulókra,
lehetőség szerint a nemek (fiú/lány) megoszlására.

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

Az iskolában folyó oktató munka során a nevelők csak olyan nyomtatott és elektronikus tankönyveket használnak a tananyag feldolgozásához, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériumának minisztere hivatalosan tankönyvvé nyilvánított, és szerepel a KELLO aktuális tankönyvjegyzékén. A hivatalos tankönyveken túl további tanulási segédleteket (feladatgyűjteményeket, feladatlapokat, versenyfeladatok jegyzékét, szöveggyűjteményeket, szótárakat, elektronikus felületeket stb...) használhatnak a pedagógusok. A nyomtatott és elektronikus taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munka-közösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszközök használatában a stabilitásra törekszik
- Új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be.
- A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a szülők nagy többségének anyagi helyzete megenged.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Az általános értelemben vett **tankönyv fogalmán** belül több kategóriát különböztetünk meg:

- a) *Tankönyv*: a megtanulandó anyagot tartalmazza, kerüli a felesleges részleteket, a tananyag hosszas fejtegetését.
Tartós tankönyv: nem tartalmaz a tankönyvbe bejegyzést igénylő feladatokat, alkalmas arra, hogy legalább négy tanéven keresztül használják.
- b) *Olvasókönyv*: a tananyaghoz szorosan kapcsolódó, azt illusztráló vagy elmélyítő irodalmi igényű mű, válogatás, szöveggyűjtemény, a tantárgy vagy a tudomány történetét bemutató kiadvány.

- c) *Feladattár*: a gyakorlást közvetlenül segítő könyv.
- d) *Segédkönyv*: az önálló ismeretszerzés és a tehetséggondozás eszköze (pl. szótárak, enciklopédiák).
- e) *Jegyzet*: tankönyvpótlóként szerepelhet, ha a tankönyv még nem készült, vagy ha a tantárgy szakmódszertana még nem kristályosodott ki.
- f) *A tanulói, tanári segédletek*: ezekhez tartozhatnak a szakköri füzetek, az iskolai tehetséggondozást segítő ismeretterjesztő kiadványok, valamint a tanári segédkönyvek.
- g) *Nem nyomtatott ismerethordozók*: pl. digitális ismerethordozók.
- h) *Feladatlap, munkafüzet*

3. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei

3.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanulók magasabb évfolyamba akkor léphetnek, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítik.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei, szöveges értékelése alapján bírálják el. A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a tanév végén egy - három tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és a nevelőtestület osztályozó vizsgára bocsátja;
 - tankötelezettségét egyéni munkarend szerint teljesíti.
- Tanév végén (rendkívüli esetben félévkor) különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak ha:
 - alap óraszámú idegen nyelvi képzés helyett, emelt óraszámú idegen nyelvi képzésen kívánja a tanulmányait folytatni;
 - másik idegen nyelv tanulásával kívánja a tanulmányait folytatni;
 - alap óraszámú digitális kultúra tantárgy helyett, digitális kultúra tehetséggondozó képzésen kívánja a tanulmányait folytatni;

A tovább lépésről szóló döntésben - hagyományos - a tanév (illetve félév) teljesítménye a döntő. Ezen időszak során adott folyamatos értékelések alapján kialakított tanári vélemény nyomán születik meg a döntés valamennyi tantárgyból.

Az értékelésnél figyelembe kell venni: az írásbeli, szóbeli ellenőrzést, az órai aktivitást, a tanórán kívüli tevékenységet, a versenyeken való részvételt stb.

Az értékelés módja: az első osztály félévétől a második osztály félévéig a hatályban lévő jogszabályok alapján szóveges értékeléssel történik.

2. osztály év végétől 8. osztály év végéig érdemjegyekkel történő értékelést végzünk. – kivétel az **Etika / Hit- és erkölcsstan** valamint a **Dráma és színház** tantárgy. Az értékelő döntést a tagozatonként (alsó, felső) összehívott osztályozó értekezlet mondja ki.

3.2. A tanulók távolmaradásának következményei a továbbhaladás szempontjából:

- Ha a tanulónak egy tanítási évben a tanítási órákról való igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a 20 órát, és az iskola a jogszabályban előírt értesítési kötelezettségének eleget tett.
- Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a nem tanköteles tanulónak, aki 30 tanítási óránál többet mulaszt igazolatlanul (feltéve, hogy az iskola a tanulót, illetve szülőjét legalább 2 alkalommal figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire).
- Az igazolatlan mulasztás fegyelmi vétség, büntetést von maga után, ami a magatartás osztályzatot is befolyásolja.

4. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai, a magatartás és szorgalom minősítésének valamint a jutalmazásnak és büntetésnek az elvei

4.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az **ellenőrzésnek**, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két feladata van:

1. rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra,
2. tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről, a gyakran előforduló hibákról, hiányosságokról.

4.1.1. Az ellenőrzés formái:

Szóbeli számonkérés:

- *feleltetés*: a leggyakoribb forma. Ilyenkor általában a napi a tananyag ellenőrzése történik. Feleltetéskor érdemjeggyel kell kifejezni a tanári értékelést, mely a naplóba kék színnel kerül beírásra;
- *beszélgetés*,
- *kiselőadás, stb.*

Írásbeli számonkérés:

- *témazáró*: egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő írásbeli ellenőrzés, melyből évente legalább kettőt kell íratni azokról a tantárgyakból, amelyeknél ez releváns. A tantárgyi tanterveknél megtalálható, hogy konkrétan hány témazáró lesz az év során. A témazáró mennyisége függ a tantárgy heti óraszámától is.
A témazáró érdemjegye a meghatározott súlyozottsággal kerül bejegyzésre az elektronikus naplóba.

- *számonkérés*: kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat, ha a tantárgyi tantervek másként nem rendelkeznek;
- *írásbeli felelet*: egy-két leckét számon kérő írásbeli ellenőrzés, melynek gyakorisága a tantárgy természetéből adódik és a szaktanár önállóan dönti el gyakoriságát, ha másként nem rendelkezik a tantárgyi tanterv. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos.

Gyakorlati számonkérés:

Például munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény értékelése.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

4.2. A tanulók tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei, visszacsatolási eljárások (az értékelés alapelvei, rendszeressége)

Az iskola, nevelő és oktató munkájának egyik fontos feladata a tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének folyamatos mérése, értékelése, regisztrálása.

4.2.1. Az ellenőrzés és értékelés alapelvei

- A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése a pedagógus joga és kötelessége.
- Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a tanító, illetve a szaktanár felel, viszont az alapelvek, célok tekintetében egyetértésnek kell lennie a tantestületen belül.
- Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás. Legyen elfogulatlan és konkrét, a minősítés tükrözze a tanulói teljesítményt.

4.2.2. A tanulmányi munka ellenőrzése:

Témazáró dolgozat: az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó dolgozatot írnak.

Tanév végi dolgozat: a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tehetnek.

Szóbeli felelet: a tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztésével párhuzamosan tesznek tanúbizonyságot a követelmények elsajátításáról.

4.2.3. A tanulmányi munka értékelése

Az értékelés funkciói:

- **Diagnosztikus**, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- **Formatív**, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- **Szummatív** funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat.

Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy:

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Alapelvek:

- Tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel történik az értékelés (csak egész jeggyel).
- A folyamatos értékelés érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül legalább egy; 1-2 órás tárgy esetén félévente minimum három; 3 vagy annál több órás tantárgy esetén havonta egy érdemjegyet kell szerezni a tanulónak.
- Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét az elektronikus naplóba történő bejegyzéssel értesíteni kell.
- Félévkor és tanév végén osztályzattal minősítik a teljesítményt, amelyeket az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő (elektronikus napló), tanév végén bizonyítvány útján értesíti.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az tanulói teljesítmények érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni. Nem kerülhet olyan érdemjegy az értékelő naplóba, amiről a tanuló nem tud. Az **írásos** tanulói munkák értékelésének határideje **két hét**.

Az átfogó tanítási egységeket, témaköröket témazáró dolgozatok íratásával zárjuk. Időpontját előre be kell jelenteni. Egy tanítási napon lehetőleg egy, de legfeljebb kettő témazáró dolgozat iratható.

A témazáró dolgozatok egységes értékelése érdekében az elért pontszám teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

Alsó tagozat

teljesítmény			érdemjegy
0 %	-	50 %	elégtelen (1)
51 %	-	65 %	elégséges (2)
66 %	-	79 %	közepes (3)
80 %	-	89 %	jó (4)
90 %	-	100 %	jeles (5)

Felső tagozat

teljesítmény			érdemjegy
0 %	-	33 %	elégtelen (1)
34 %	-	50 %	elégséges (2)
51 %	-	75 %	közepes (3)
76 %	-	90 %	jó (4)
91 %	-	100 %	jeles (5)

Tanév közben szerzett érdemjegyek súlyozása az értékelés módjától függően:

az értékelés módja	az érdemjegy súlyozása
írásbeli témazáró dolgozat	150%
írásbeli felelet	100%
szóbeli felelet	100%
beszámoló	50%
gyakorlati feladat	100%
házi feladat	50%
házi dolgozat	50%
projektmunka	50%
órai munka	50%
másik intézményből hozott értékelés	100%

A félévi és a tanév végi osztályzatok megállapítása a tanév közben szerzett érdemjegyek súlyozott átlaga alapján:

osztályzat	érdemjegyek súlyozott átlaga
elégtelen	1,00 – 1,79 között
elégséges	1,80 – 2,59 között
közepes	2,60 – 3,59 között
jó	3,60 – 4,49 között
jeles	4,50 – 5,00 között

Érdemjegyek és osztályzatok:

a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

Érdemjegyek, osztályzatok értelmezése:

Jeles (5) aki

- a tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz
- a tananyagot ismeri, érti, tudja alkalmazni
- a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz

Jó (4) aki

- a tantervi követelményeknek kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget

Közepes (3) aki

- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget
- gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre

Elégséges (2) aki

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik

Elégtelen (1) aki

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel sem rendelkezik.
- fogalmakat önállóan nem alkot, egyáltalán önálló feladatvégzésre nem képes

Kivételek:

Első évfolyamon félévkor és év végén továbbá második évfolyamon félévkor - valamint évfolyamtól függetlenül, ha a tanuló egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján a tanulót az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól - **szöveges minősítéssel** kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól, vagy megfelelően teljesített illetve felzárkóztatásra szorul.

Első és második évfolyamon félévkor, valamint első évfolyamon tanév végén és egyéb esetekben a szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és
- javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Etika / Hit- és erkölcstan valamint a **Dráma és színház** tantárgy minősítésénél **a kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt**, illetve **részt vett** értékeléseket alkalmazzuk.

4.2.4. Mentésítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és helyette szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

4.2.5. Egyéni továbbhaladás

Egyéni továbbhaladás esetén az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többiekét.

Az egyéni továbbhaladás - valamennyi vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb a negyedik vagy nyolcadik évfolyam végéig tarthat.

4.3. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a példás (5); jó(4); változó(3); hanyag(2) érdemjegyeket, ill. osztályzatokat használjuk.

A tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök, alsó tagozaton havonta, felső tagozaton kéthavonta érdemjegyekkel, ezen kívül félévkor és tanév végén osztályzatokkal, értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatot az elektronikus naplóba, a tanév végi osztályzatot az elektronikus naplóba és, a bizonyítványba be kell jegyezni

4.3.1. A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában példamutatóan részt vesz, jó kezdeményezéseivel társainak példát mutat,
- iskolai munkájában aktív, segíti társait és az óra eredményességét,
- tanáraival szemben, felnőttekkel, társaival nyílt, tisztelettudó,
- ismeri hibáit, azokat igyekszik kijavítani,
- az iskolai és iskolán kívüli feladatát felelősségérzettel teljesíti,
- a házirendet megtartja,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs fegyelmi fokozata.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában becsülettel részt vesz,
- őszinte, tisztelettel, elfogadja a bírálatot, hibáit igyekszik kijavítani,
- a házirendet megtartja,
- az iskolai és az iskola által szervezett programokon viselkedése általában kifogástalan,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- osztályfőnöki figyelmeztetése, esetleg intése van.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak irányítással, nem következetesen, vonakodva vesz részt,
- felelősségtudata ingadozó,
- hetesi teendőit ismételt figyelmeztetéssel látja el,
- az iskolai és az iskola által szervezett programokon magatartása kifogásolható,
- a házirend megtartására rendszeresen figyelmeztetni kell,
- 2. osztályfőnöki vagy 1. igazgatói intője van, 1 nap igazolatlan mulasztása van,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- kivonja magát a közösségi munkából,
- az óra eredményességét gátolja,
- nem őszinte, a felnőttekkel és társaival szemben tiszteletlen,
- az iskolai és az iskola által szervezett programokon magatartásában súlyos hibákat követ el,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést oktatást akadályozza,
- fegyelmi büntetése van,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt, több igazgatói intője van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább a felének az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.3.2. A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- munkájában pontos, rendes,
- képességeinek megfelelően sportol, szakkörben dolgozik, tanulmányi versenyeken indul, pályázatokon vesz részt,
- taneszközei tiszták, rendesek és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelően tanul,
- a vállalt kötelezettségeit teljesíti,
- képességeihez és körülményeihez mérten teljesítménye egyenletes,
- munkájában pontos rendes,
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz tudása gyarapítása érdekében,
- kötelességeit gyakran elmulasztja,
- gyenge akaratú, a tanulásban következtlen,
- figyelme szétszórt,
- a feladatok elvégzésében nagy ingadozást mutat,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez, körülményeihez mérten keveset vagy semmit sem tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- kötelességeit elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, ha néha vállal is feladatot, azt hanyagul, vagy nem is végzi el,
- teljesítménye messze elmarad képességeitől,
- nevelői segítség ellenére sem kísérli meg a felzárkózást a várható szintre,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok legalább felének megléte (vagy megsértése) szükséges

4.5. A jutalmazás és büntetés normarendszere

4.5.1. Jutalmazás alapelvei:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, ill. az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, ill. iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomba részesíti.
- megyei 1-3., regionális 1-5., országos 1-10. tanulmányi verseny helyezésért igazgatói dicséret jár.

4.5.2. Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában elismerésként a következő dicséretetek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- szaktárgyi dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret
- tárgyi jutalom (oklevél, jutalomkönyv)

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők
- az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át
- a „Deák-díj”, melyet a Deák Téri Iskoláért Alapítvány kuratóriuma alapított, a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra
- az iskola képviselőjében az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek
- a kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni
- 4 – 8. évfolyamon az a tanuló, aki tanév végén legalább 5 tantárgyból dicséretet kap, nevelőtestületi dicséretben részesül

A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására hozni.

4.5.3. A büntetés alapelvei:

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanuló házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni

4.5.4. Az iskolai büntetések formái:

- az elektronikus naplóba történő bejegyzés
- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- napközis nevelői figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés

Az intézkedések alkalmazásánál, annak fokozatai meghatározásánál elsősorban az osztályfőnök dönt, a szaktanárok véleménye kikérését követően.

A szaktanárok fegyelmező intézkedésként szaktanári figyelmeztetést adhatnak annak a tanulónak, akinek magatartása, fegyelme órájukon huzamosabb ideig nem kielégítő.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel-el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárást kell lefolytatni.

A fegyelmi eljárást követően írásbeli határozattal lehet fegyelmi büntetést kiszabni.

Az így kiszabott fegyelmi büntetés formái:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- egyes kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása (szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható),

- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév lefolytatásától (tanköteles tanulóval szemben csak ismétlődő, ill. rendkívüli fegyelmi vétség esetén alkalmazható),
- kizárás az iskolából (tanköteles tanulóval szemben csak ismétlődő, ill. rendkívüli fegyelmi vétség esetén alkalmazható).

5. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek, intézkedések

5.1. Esélyegyenlőségi alapelvek

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatt hátrányos megkülönböztetéstől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.
- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, az adott tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.

5.2. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések

- Az iskola elősegíti Sopron közoktatási esélyegyenlőségi programjának a teljesülését.
- Különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.
- Az intézményvezető folyamatosan jelzi a fenntartó felé az intézmény elérését esetleges nehezítő körülményeket, különös tekintettel a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.

5.3. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatási esélyegyenlőségét megerősítő speciális intézkedések

- Az iskola a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés előmozdításával, a szükséges eszközök, felszerelések folyamatos beszerzésével segítik elő az SNI tanulók képzésének folyamatát.
- Az oktatási célra szolgáló infrastruktúra akadálymentességi szempontoknak való megfelelését folyamatosan fejlesztik, a fenntartó jóváhagyásával forrásokat kutatnak fel.
- Az iskola a sport-és szabadidős programok szervezésénél kiemelten figyelembe veszi a fizikailag akadályozott tanulók igényeit.

6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért a tantárgyak legtöbbszörénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet:

- szóbeli vagy
- írásbeli munka vagy
- egyszerre mindkettő

A házi feladatok célja:

- elkészítésükkel a tanulók elmélyítsék az órán tanultakat
- megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket
- a feladatok segítsék a logikus gondolkodás kialakulását és fejlesztését
- biztosítsák a folyamatos gyakorlást
- az elkészített házi feladatok minősége visszajelzés számunkra a tanuló tudásáról és szorgalmáról

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli és írásbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgy sajátosságától.

Amennyiben péntekről hétfőre volt írásbeli házi feladat, és a tanuló ezt elutazás/családi ok/sportverseny miatt teljesíteni nem tudta – ha erről a szülő tájékoztatta a pedagógust – úgy a pedagógus eltekint a hiányosságot követő elmarasztalástól.

Betegség miatt történt mulasztás esetén a tanuló számára javasolt a házi feladatok és kötelező az órai munka pótlása a zavartalan továbbhaladás érdekében.

Házi feladatok lehetnek:

- munkafüzetből, feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házi dolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka, illetve
- számítógépes feladat.

A házi feladat vagy felszerelés hiányának következményei:

- A házi feladat hiányáért fekete pontot vagy azzal egyenértékű – az életkori sajátosságoknak megfelelő – jelölést adunk.
- Öt fekete pontért elégtelen jár, melynek súlya nem azonos a feleletek vagy a dolgozatok érdemjegyével, de a félévi és év végi osztályzatba beleszámít, adott esetben ronthatja azokat.
Ezt a elektronikus naplóban házi feladat értékeléseként kell bejegyezni, melynek súlyozása megegyezik a szorgalmi feladatokért adott ötös súlyozásával (50%).
- Két házi feladat elégtelen után a tanuló szaktanári figyelmeztetésben részesül.
- Az első illetve a második félévben jegyzett tantárgyi hiányok az adott félév tanulmányi és szorgalmi osztályzatába is beleszámítanak.
- A felszerelés hiányáért – mivel csakis a tanulók tudását, teljesítményét, munkáját értékeljük érdemjeggyel – nem lehet elégtelent adni.
- Kivétel, ha a tanuló a számonkérésben meghatározott feladatot a felszerelés hiánya miatt nem tudja teljesíteni. Ekkor a teljesítménye elégtelenre is értékelhető.
- A tanuló órai munkája is elégtelenre értékelhető, ha a felszerelés hiánya miatt nem tudja a feladatait elvégezni.
- Minden más esetben a felszerelés hiányát – az életkori sajátosságoknak megfelelő – pedagógiai eszközökkel és módszerekkel kell kezelni.

7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk a NETFIT országos mérési rendszert használja:

<http://www.mdsz.hu/netfit/>

8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok

8.1. Az iskola környezeti nevelési programja

8.1.1. A környezeti nevelés célja

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

8.1.2. Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola

Iskolánk Sopron egyik legszebb és legnagyobb terén a Deák tér végében elhelyezkedő impozáns épületből "A", és egy modern épületből "B" álló intézmény. A főépület 1930-ban épült, 1957 óta általános iskolaként működik. A "B" épületet a környéken kialakított lakótelep iskolás korú gyermekeinek építették a demográfiai hullám idején 1970-ben.

A két eredetileg külön, de közös udvarral működő általános iskolát 1980-ban integrálták.

8.1.3. A környezeti nevelés színterei iskolánkban

- Hagyományos tanórai oktatásszervezésben
 - *Tanórán:*

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik témát hogyan dolgozunk fel.

A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is célszerű felhasználni, hogy a tanítás élményszerű legyen.
- Nem hagyományos tanórai keretekben
 - *Erdei iskola*
 - *Múzeumlátogatás stb.*

8.1.4. Erőforrások:

Személyi erőforrások:

Belső erőforrások:

- *Tanárok:* Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Feladatuk: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció stb.

- *Diákok:* A diákok feladata, hogy vigyázzanak a környezetükre és figyelmeztessék társaikat a kulturált viselkedésre. Feladatuk továbbá, a tantermek, zöld területek rendezése, hulladékgyűjtés, saját terem gondozása stb.
- *DÖK:* hulladékátvétel, tisztasági ellenőrzések, értékelések
- *Technikai dolgozók, adminisztrátor:* Munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelés programjának. Feladatuk: szelektív gyűjtés segítése, programok segítése stb.
- *Iskolaorvos, védőnő*

Külső erőforrások

- *Fenntartó:* A fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából igen fontos.
- *Szülők:* Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván.
- *Civil szervezetek:* Szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkájukat.
- *Hivatalos szervek:* Egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola.

Anyagi erőforrások:

- *Iskolai tanulói keret*
- *Alapítvány*
- *Pályázatok*
- *Fenntartó*

8.1.5. Jövőkép, alapelvek, célok

Általános cél:

A természetnek, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, megbecsülése, beleértve az élettelen és élő környezetet és a testi-lelki egészség megőrzését.

Az iskola hitvallása

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet és környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

A környezeti nevelés célja:

- környezettudatossá nevelni a diákokat,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel kialakítása,
- megismerni a természet és társadalom törvényeit, tiszteletben tartani azokat mindennapi életvitelünk során,
- érzékennyé tenni a diákokat a közvetlen környezetük állapota iránt,
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- együttműködés, alkalmazkodás és segítő életmód kialakítása,
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség, kreativitás fejlesztése stb.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerelméletre nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása az állampolgári felelősség felébresztése, ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését
- a testi-lelki egészség megőrzése stb.

Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, madárvédelem, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, stb.)
- hagyományok védelme és a felelősségtudat fejlesztése a család – iskola – település - nemzeti szinteken
- a szülőkkal a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- napközis szabadidőben, óráközi szünetekben

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közlekedés. segítése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése a kerítés mellé - speciális ablaküvegek – az energetikai felújítás keretében 2019-ben megtörtént a cseréjük
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az udvaron
Szemét és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) - kutya WC szorgalmazása - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, homok cseréje, padok felújítása
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír -WC-k napközbeni takarítása - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása -fedeles szemetesek
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- nyílászárók javítása, cseréje, - a 2019. évi energetikai felújítás keretében megtörtént az összes nyílászáró cseréje korszerűsítése, valamint a fűtési rendszer teljes cseréje az „A” épületben, korszerűsítése a „B” épületben.
Világítás	Egészséges, takarékos	- fénycsővek cseréje energiatakarékos, korszerű izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, cseréje
Udvar	Biztonságos aljzat	- a teljes udvar felújítása - homokozó kialakítása, padok felújítása
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek-és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek

Az iskola rövid távú céljai:

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítésre kerüljenek a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!

- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Legyen tisztább az iskola! (mellékhelyiségek, szelektív gyűjtés, stb.)
- Fontos legyen a vízzel, villannyal, gázzal való takarékoskodás! (fűtés)
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!
- Fejlődjön a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódja, az önálló ismeretszerzés képessége, megalapozva az élethosszig tartó tanulást!
- Erdei iskolák, természetvédelmi versenyek szervezése stb.

Készségek, melyek kialakítása, fejlesztése szükséges a cél elérése érdekében:

- problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- kommunikáció, médiahasználat,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés képessége.

8.1.6. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

8.1.6.1. Hagyományos tanórai foglalkozások

- a) *Tanórák:* testnevelés, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, földrajz, biológia, kémia, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel, informatika.

Az egyes tantárgyak lehetőségeit értelemszerűen adaptálni kell az adott korosztályhoz, valamint az iskola tényleges adottságaihoz, lehetőségeihez.

- b) *Osztályfőnöki órák*

8.1.6.2. Tanórán kívüli foglalkozások

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy az iskolánkban lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Szakkörök

- Táborok: sí, erdei iskola, kézműves, stb.,
- Terepi munka: tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, akadályversenyek, stb.,

Szervezhető egy- vagy többnapos tanulmányút egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából /tanösvények, nemzeti parkokba, természetvédelmi területek, botanikus kertek, múzeumok./

Projektek

- Téma nap, témahét,
- Kiállítások: környezet- és egészségvédelem témában,
- Szelektív hulladékgyűjtés,

Ha van lehetőség bevonni a helyi hatóságokat, megszervezzük meg az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és az elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, a műanyagok, a veszélyes anyagok (elemek, akkumulátorok) vonatkozásában. Ezen tevékenység hatásfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is.

Diákönkormányzati nap

Az iskolai programnak mindig legyen környezet-egészségügyi része is.

Könyvtári foglalkozás

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 18.	Múzeumi Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 31.	Takarékossági Világnap

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

- Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
- Herman Ottó Országos Biológia Verseny

Szülői értekezletek

Utalás a környezet néhány fontos elemére, pl.: háztartási környezetvédelem.

8.1.7. Módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

8.1.7.1. A módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni:

- az életkori sajátosságokat,
- ne csak az iskolán belül, hanem az iskola keretein kívül is legyenek hatással,
- minél több tanulót kerüljön bevonásra,
- a lehető legtöbb tevékenység a természetben legyen,
- sok élményt nyújtson a tanulóknak,
- személyes megtapasztaláson alapuljanak,
- játékosság jellemezze, stb.

8.1.7.2. A környezeti nevelést szolgáló módszerek:

- játékok (szituáció, drámajáték, memóriafejlesztő),
- projektek (pl.: savas eső mérése),
- riport (pl.: kérdőíves felmérés),
- terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok,
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, szelektív hulladékgyűjtés, rend-és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek és kiállítások rendezése, kutatómunka),
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység fejlesztése).

8.1.8. Taneszközök

Az iskolában rendelkezésre álló taneszközök:

Környezetvédelmi vizsgálódáshoz:

Pl.: mérőhenger, kémcsövek, szűrők, olaj, indikátorok, levegő- és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközök, stb.

Az elsősegély alapvető felszereltsége:

Pl.: sebtapasz, steril kötszer, kötözőkendő, biztosítótű, olló, csipesz, stb.

Applikációs képek:

Pl.: veszélyes, mérgező anyagok, videofilmek, könyvek, prospektusok, stb.

8.1.9. Iskolai környezet

Példamutató iskolai környezet:

- tantermek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása,
- anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködés,
- a pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- szelektív hulladékgyűjtés.

8.1.10. Kapcsolatrendszer, kommunikáció

8.1.10.1. Iskolán belüli kommunikáció formái

- munkaértekezletek,
- házi dolgozat készítése,
- kiselőadások,
- poszterek készítése,
- iskolarádió,
- faliújság,
- szórólapok,
- egyéni beszélgetések,
- felelősök rendszere (DÖK), stb.

8.1.10.2. Iskolán kívüli kommunikáció formái

- tájékoztató füzet,
- szülői értekezlet,
- SZM megbeszélések,
- kábeltévé, helyi újság,
- környezetvédelemről szóló cikkek, rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése, stb.

8.1.11. Minőségfejlesztés

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk.

A környezeti – egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Nem is egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenik meg.

8.1.11.1. Ellenőrző – értékelő tevékenység szempontjai:

- Mindig biztosítani kell a javítás lehetőségét.
- Az értékelés során a nevelőnek körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat kell adnia, melyek tükrözik a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat kell adnia a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

8.1.12. Pedagógus-továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

Belső továbbképzés:

- nevelési értekezletek,
- tanfolyamok,
- tapasztalatcsere,
- tanulmányutak, stb.

Külső továbbképzések:

- városi, megyei, országos konferenciák,
- rendezvények,
- akkreditált továbbképzések.

8.2. Az iskola egészségnevelési programja

8.2.1. Jogszabályi előírások, fogalmak

8.2.1.1. Az egészségneveléshez tartozó fogalmak

Egészség: A WHO az 1948-as alkotmányban kimondja: az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Nem passzív állapot, hanem folyamat.

Egészségfejlesztés: az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja:

- a korszerű egészségnevelés,
- az elsődleges prevenció,
- a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés,
- az önségítés feladatait, módszereit.

A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék, javítsák.

Egészségnevelés: A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség-és cselekvésorientált tevékenység.

8.2.1.2. Jogszabályi előírások

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A nevelési-oktatási intézmény feladatai a gyermek, a tanuló egészségfejlesztésével összefüggésben:

„A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.”

8.2.2. Helyzetelemzés, helyzetkép

8.2.2.1. Az intézmény környezete

Intézményünk, a Deák Téri Általános Iskola Sopron központi helyén, a Deák tér végében két épületben helyezkedik el, lakótelepi övezetben, valamint polgári lakások szomszédságában. Az iskola környezete a Csengery utca forgalmából adódóan eléggé zajos, kipufogógázok által szennyezett. A két iskolaépületet összekötő udvar felújítása elkezdődött. A gyerekek mozgásigényének kielégítésére az udvaron játszótér került kialakításra. A levegőszennyezés csökkentése érdekében az udvar kerítése mellett zöldsáv kialakítása megtörtént.

8.2.2.2. A tanulók egészségi állapota

Az iskolai orvosi szűrővizsgálatok eredményei megdöbbentő adatokkal szolgálnak.

Az iskolába járó diákok közül magas az aránya az alábbi tanulóknak:

- elhízott
- gerincferdüléssel
- egyéb mozgásszervi elváltozások (hanyag testtartás, lúdtalp)

A statisztikák szerint napjainkban egyre több az elhízott, túlsúlyos, kövér ember. Ismert tény, hogy az elhízás szoros kapcsolatban áll a mozgásszegény életmóddal és a helytelen táplálkozással. A probléma prioritást élvez, hiszen az elhízottak körében gyakran fordulnak elő szív-és érrendszeri problémák, mozgásszervi elváltozások. A tanulók figyelmét ezért minél korábbi életkorban fel kell hívni az egészséges táplálkozás, mozgás fontosságára. A másik fontos probléma a dohányzás, alkohol, drog és egyéb szenvedélybetegségek köre. A fiatalok sajnos egyre korábbi életkorban lesznek kipróbálói, s sajnos egyre nagyobb számban fogyasztói az előbb említett legális illetve illegális drogoknak. Ebben nagy szerepe van a családi mintának (vagy hiányának) és a kortársaknak.

Mivel a tanulók idejük jelentős részét az oktatási intézményben töltik, az iskola lehet a prevenciós tevékenység fő területe. A prevenció magába foglalja az ismeretek, információ átadását, helyes modell nyújtását.

8.2.3. Az egészségnevelés tartalmi elemei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskolapedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülnie, ezek közül a legfontosabbak :

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- mozgás, testedzés fontossága
- egészséges táplálkozás témái
- szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, családtervezés alapja
- testi higiénia
- környezeti ártalmak
- személyes biztonság.

E témák az osztályfőnöki foglalkozási tervekbe beépítésre kerültek.

8.2.4. Egészségnevelési programok

Iskolánk több évre visszanyúló hagyománya az Egészségnap. Adott tanévben előre egyeztetett tematika alapján megszervezett programról van szó, amely magába foglalja a témához kapcsolódó játékos feladatokat, vetélkedőt, termékismertetőt, kóstolót.

A védőnő aktív közreműködésével alsó és felső tagozaton egészségnap programokat, vetélkedőket szerveztünk, az egészségnevelés családjárak keretében, interaktív játékok alkalmazásával történik.

8.2.4.1. Pedagógusok továbbképzése, önképzése

Pedagógusaink részt vesznek lehetőség szerint a Drogellenes Napok rendezvényein, valamint a Mentálhigiénés Napok előadásain és foglalkozásain. Továbbképzési programjaink közt szerepel a hozzáértő külső szakemberek által vezetett, a fogyasztóvédelemhez, egészséges táplálkozáshoz, mindennapi vegyszerhasználathoz kapcsolódó előadásokon való részvétel.

A részképeség zavarokkal küzdő gyermekekkel való foglalkozáshoz is segítséget kaptunk a Nevelési Tanácsadó szakembereitől.

8.2.4.2. Kapcsolatrendszer

Az iskolánk rendszeres kapcsolatot tart az Nemzeti Népegészségügyi Központ, Soproni Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály, Magyar Vöröskereszt Sopron Területi Szervezet, Sopron és Környéke Család és Gyermekegészségügyi Ellátás Intézete, Országos Mentőszolgálat valamint a Rendőrség, EPSZK, Védőnői- és Ifjúsági Egészségügyi Szolgálat szakembereivel.

8.2.4.3. Mindennapos testnevelés

A rendszeres mozgás és testedzés kiemelt területe az egészségnevelésnek. Iskolánk a mindennapos testnevelést a Nkt. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ezen kívül tömegsport, különböző sportszakkörök, házbajnokságok, külső szervezésű kosárlabda, tenisz, asztalitenisz edzések szervezésével biztosítjuk a mozgás lehetőségét. Az alsó tagozaton a napközis nevelőknek is nagyon fontos szerepük van a tanulók mindennapos mozgásigényének kielégítésében.

8.2.4.4. Iskolaorvos, védőnő

Az iskolaorvos és védőnő lelkiismeretes munkájának köszönhetően a szűrővizsgálatok, védőoltások, tisztasági vizsgálatok zökkenőmentesen zajlanak.

A védőnő aktívan részt vesz az iskola egészségnevelési programjának megvalósításában. Alsó és felső tagozaton egyaránt az osztályfőnöki, környezetismeret és biológia órák keretén belül a diákok életkori sajátosságainak megfelelően felvilágosító, egészségnevelő órákat tart. Orvosi szobával rendelkezik az iskola.

8.2.4.5. Iskolai büfé

Az iskolai büfé üzemeltetője igyekszik áruválasztékát az egészséges, korszerű táplálkozásnak megfelelően kialakítani (gyümölcs, zöldségfélék a szendvicsekben) azonban még nem tűntek el véglegesen a polcokról a cukorkák, a magas cukortartalmú innivalók. Szeretnénk az ivóutak felállításával a gyerekek szemléletén is változtatni.

8.2.5. Alapelvek, célok, feladatok

8.2.5.1. Jövőkép

Olyan intézményben kívánunk tanulni és tanítani, ahol az egészségnevelési tevékenység integrált részévé válik az iskolai nevelésnek-oktatásnak.

Az egészségfejlesztő iskola anyagi lehetőségei szerint folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az iskolánk vállalja, hogy jövőképként célul tűzi ki az egészségfejlesztő iskola ismérveinek megvalósítását:

- Elősegítjük a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között.

- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítunk, ezekkel párhuzamosan együttműködünk a helyi közösség szakembereivel. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret adunk a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszünk arra, hogy segítsük diákjaink, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködünk a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá, vagy éppen hogyan hátráltathatja az egészség fejlesztését és a tanulást.

8.2.5.2. Sikerkritérium

Egészségnevelési programunk végrehajtását akkor tekintjük eredményesnek, ha tanulóinkban ki tudjuk alakítani azokat a tulajdonságokat, amelyek lehetővé teszik, hogy az egészség megóvása, az egészséges életmódra való törekvés, a káros szenvedélyek elutasítása mindennapi életük szerves részévé válik, és ennek érdekében aktív együttműködésre is hajlandók.

8.2.5.3. Célok

Több éves tapasztalatunk szerint a családi minta hiánya miatt egyre nagyobb szerep hárul az iskolára a szocializálódás tekintetében.

Éppen ezért iskolánk a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelentse, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Iskolánk az intézményes szocializáció kiemelkedő fontosságú színtereként szolgáljon döntő szereppel az iskola tanulóinak egészségmegtartásának formálásában.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- *Rendszerszemléletre nevelés elve:*

Tegyük képessé a tanulókat arra, hogy a tanórán szerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal; lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

- *Természet és társadalom harmóniájának elve:*

Alapozzuk meg gyerekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet - benne az ember - harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag).

- *Fenntarthatóság elve:*

Alakítsunk ki tanítványainkban a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt; a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

- *Testi-lelki egészség védelmének elve:*

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi-lelki-szociális értékek védelmére. Tudatosodjon tanulóinkban, hogy az egészség érték – tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igény.

- *Társas készségek fejlesztésének elve:*

Ismertessük meg tanulóinkkal a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi-indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a tanórai és szabadidős foglalkozások nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki diákjainkban a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek. Tanulóink életpályájuk során testben-lélekben kiegyensúlyozott, a változó társadalmi igényekhez alkalmazkodni tudó, kreatív állampolgárok legyenek.

- *Tantárgyközi integráció elve:*

Tegyük képessé a tanulókat a különböző tantárgyak ismeretanyagának összekapcsolására változatos pedagógiai módszerek alkalmazásával.

Rövid távú pedagógiai céljaink:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása.
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- Egészségkárosító élvezeti cikkek elutasítása.
- Drog-prevenció.
- A szabadidő hasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a tanulók és dolgozók körében.
- Egészséges társ-és párkapcsolat kialakításának elsajátítása.

A rövid távú célok elérését szolgáló konkrét feladatokat tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében valósítjuk meg.

8.2.6. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

8.2.6.1. Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból az elképzelésből indul ki, hogy a megfelelő ismeretanyag birtokában helyes döntés várható. Az ismeret- bár nélkülözhetetlen- önmagában nem elegendő a viselkedés befolyásolására, a helyes életvezetés kialakítására. Bizonyos magatartásformák esetében a háttérben meghúzódó motivációk lényegesen erőteljesebbek annál, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén ellenükben érdemi változást tudnánk elérni.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a nagyobb hatékonyság elérése érdekében gyakran fordul az elrettentő információ átadásának, bemutatásának eszközához.

Gyakran az ismeretek átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik. Ide tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett felvilágosító előadások, a különböző brosúrák.

A fent említett jellemzők ismeretében belátható, hogy a hagyományosnak nevezett felvilágosítás nem minden esetben vezet a várt eredményhez. Éppen ezért az egészségnevelés során a tanulók aktív bevonására, illetve a foglalkozások interaktív tételére kell törekedni. A hatékonyság fokozása érdekében az eseti jelleg helyett egymásra épülő, tervezett egészségnevelést kell alkalmazni.

8.2.6.2. Rizikócsoporthoz megközelítés

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység célja a betegségmegelőzés, a prevenció. Amennyiben az egészségügyi szűrés segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl.: sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Emiatt fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatok rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyerekek számára szervezett speciális tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés, gondozás, ami az iskolai egészségügyi szakemberekkel való együttműködéssel valósítható meg.

8.2.6.3. Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a tanulók konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső irányításával, a résztvevők számára szocializációs lehetőséget, továbbá kommunikációs készségeik fejlesztését igyekeznek biztosítani. Pl: serdülőkorú egészségfejlesztő illetve önismereti csoportfoglalkozások csoportvezetésben jártas szakemberek irányításával.

Például a serdülőkorú egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

8.2.7. Erőforrások

8.2.7.1. Személyi erőforrások

Belső

- Pedagógusok:
Az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagot. Minden tanár részt vesz az egészségnevelési program megvalósításában, a vele járó szervezési feladatokban. Példát mutat egészséges életmódjával.
- Diákok:
Részt vesznek az egészségügyi programokon. Elősegítik az egészségnevelési célok megvalósulását.
- Technikai és adminisztratív dolgozók:
A nevelés segítése, példamutatás, a kulturált, egészséges környezet biztosítása.
- Gyermekvédelmi felelős:
Rendszeres fogadóóráival, civil szervezetekkel való kapcsolattartással támogatja az egészségnevelési programot.
- Iskolaorvos, háziorvos, védőnő:
Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrését)

végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Az iskolaorvos és védőnő feladata:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

A védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja).

Külső:

- Szülők (család), szülői munkaközösségek:

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Összhangot kell teremteni az otthon és az iskola elvárásai között. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

A szülői szervezet támogatásának megnyerése fontos az iskola számára. Ez a „szövetség” garancia lehet arra, hogy segítse a program megvalósulását.

Igény esetén a szülők által felvetett témákban előadás, fórum szervezhető.

Osztályfőnöki órák, szakköri foglalkozások (elsősegélynyújtás) megtartására szakképzett szülőket (mentős, orvos) meg lehet hívni.

- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők:

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek. Az iskola ifjúságvédelmi felelőse állandó, folyamatos kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központ és az EPSZK munkatársaival a problémás esetek kezelése érdekében.

- A Nemzeti Népegészségügyi Központ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei, Vöröskereszt: Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét. Az egészségügyi intézmények, vöröskereszt, a Nemzeti Népegészségügyi Központ területileg illetékes intézete, ezen belül is az egészségfejlesztési munkatársak konkrét segítséget jelentenek az iskola egészségnevelési programjában:

- környezet-egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás - egészségügyi kérdések,
- elsősegélynyújtó szakkör munkájában,
- versenyek, vetélkedők szervezésében, lebonyolításában,
- ismeretterjesztő előadások megtartásában szülők és pedagógusok részére, előzetes felkérés alapján,
- területileg illetékes kórház, szakrendelő.

- Rendvédelmi szervek:
A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

8.2.7.2. Anyagi erőforrások

Az anyagi erőforrások szűkösek, a hatékony munkát nehezítik. Infrastrukturális és tárgyi feltételeink javításának szűkös anyagi kereteit elsősorban az intézményi költségvetésből biztosítjuk. Olyan felújítások, karbantartások elvégzésére törekszünk, melyeket tudatosan tervezve biztosítjuk az egészséges, biztonságos környezet kialakítását, az energiatakarékos, környezetkímélő működtetést és az esztétikus, kultúrált környezet kialakítását.

Az épületek berendezési tárgyainak, felszereléseinek folyamatos cseréjét, modernizálását Alapítványi támogatással és pályázati lehetőségek kihasználásával végezzük.

A pályázati lehetőségeket a jövőben intenzívebben kell kihasználni, a környezeti és egészségnevelési programok (erdei iskolák helyi tanterve, szervezése, táborok, Jeles Napok, parkosítás, drogmegelőző és egészségnevelő tevékenységek) megvalósítása, tárgyi feltételeink javítása (sport- és taneszköz, szakkönyv, videoanyag, elektronikus ismerethordozók beszerzése) érdekében.

A tanulók és szülők aktív bevonásával kiemelt figyelmet fordítunk az ízlésesen dekorált, esztétikus munkakörnyezet kialakítására.

8.2.8. Az egészségnevelés színterei

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, attitűdjeiket.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülniük.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a sexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

8.2.8.1. Egészségnevelés az iskola keretein belül

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott tervvel rendelkezik. Az egészségnevelési program alakításakor érdemes áttekinteni, hogy a tervben megjelennek-e olyan az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- a fogyatékos és hátrányos helyzetűek integrációja, az iskolán belüli bántalmazás megelőzése

Hagyományos tanórai foglalkozások

Az általános iskolai nevelés-oktatás tartalmi kereteit a Nemzeti Alaptanterv határozza meg. A műveltségterületek alapján kialakított tantárgyi rendszerünk (Lásd: Helyi tanterv) biztosítja, hogy az egészségnevelés szakmai tartalma, konkrét feladatai és az alkalmazott módszerek, eszközök – az életkori sajátosságoknak megfelelően - minden oktatott tantárgy és a bennük foglalt modulok tartalmában megjelenjenek. (Lásd: Tantárgyi tantervek - tanmenetek, tantárgyi programok)

Az iskolavédőnő által leadott Egészségnevelési Munkatervben megjelölt tematika szorosan illeszkedik a tantárgyi tantervekhez.

A minden pedagógus munkájában megjelenő – környezeti és egészségnevelést szolgáló - közös feladatok a tanítási órák keretében:

- a belső intézményi szabályzatok, a Házirend előírásainak megismertetése,
- tanulásmódszertan tanítása,
- könyvtárhasználat,
- felvilágosító előadások, tájékoztatók szervezése (illem, viselkedéskultúra, egészséges életmód, táplálkozás, mentálhigiéné, környezetkultúra, stb.),
- rendhagyó tanítási órák szervezése (múzeumi, színházi, irodalmi, zenei, történelmi, ásványtani, stb.),
- tanév eleji és végi mérések lebonyolítása (tantárgyi diagnózisok, attitűdvizsgálatok, neveltségi szint, tanulási szokások, fizikai állapot, stb.),
- osztályfőnöki, szaktanári beszámolók a tantervi feladatok megvalósításáról, az elért eredményekről, fejlesztendő területekről.

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatainak megvalósításával tovább erősítjük a tantárgyközi kapcsolatokat, a tanulók rendszerszemléletének fejlesztését.

Tanórán kívüli tevékenységek

- egészségnevelési programok,
- ismeretterjesztő filmek, kiállítások, pályázatok, vetélkedők,
- napközis foglalkozások (kiváló színtere a játékoknak, játékos gyakorlatoknak),
- szakkörök,

- táborok (sítábor, az iskola saját szervezésében),
- egészségnap szervezése, továbbá az iskola egészét átfogó, előre tervezett egészségnevelési programok,
- kirándulások, erdei iskolák, erdei túrák,
- délutáni szabadidős foglalkozások (sportprogramok, filmvetítések, versenyek),
- az egészségvédelem jeles napjai.

Az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve megemlékezünk és tudatosítjuk jelentőségüket. A nap jellegének megfelelően vetélkedőt, akciót szervezünk, pályázatot írunk ki.

Április 7. Egészségügyi világnap

1948. április 7-én az ENSZ szakosított intézményeként megkezdte működését az Egészségügyi Világszervezet (WHO). Erre az eseményre emlékezünk az Egészségügyi világnapon. A világszervezet célja a nemzetközi egészségügyi munka irányítása és összehangolása.

Május 8. Nemzetközi Vöröskereszt Napja

Annak emlékére tartják, hogy 1828. május 8-án született Henri Dunant svájci író, a Nemzetközi Vöröskereszt megalapítója.

Május 31. Dohányzásmentes Világnap

Az Egészségügyi Világszervezet ezt a napot a passzív dohányzás visszaszorításának szenteli

November 17. Füstmentes nap

Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére november 17-ét Füstmentes Nappá nyilvánították, ezzel is felhívva a figyelmet arra, hogy a dohányosoknak nincs joguk ártani nemdohányzó embertársaiknak.

8.2.8.2. A tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével kapcsolatos feladatok

- Gondoskodás az osztálytermek megfelelő rendszeres szellőztetéséről.
- Az osztálytermi berendezések megfeleltetése az egészségügyi szempontoknak (asztalok, székek méretének megfelelése a tanulók testmagasságának, megfelelő-e a világítás, számítógépek elhelyezése).
- Ülésrend megfeleltetése, időszakonkénti váltása.
- Megfelelő tájékozódás a tanulók tanulást befolyásoló egészségi állapotáról (pl.: részkepesztési zavarokról).
- Figyelem arra, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket.

8.2.8.3. Tájékoztató fórumok

- szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató (osztályszintű, iskolaszintű – külső előadók bevonásával)
- szakmai tanácskozások, tréningek (a tanárok felkészültségének fejlesztésére)

8.2.9. Módszerek

Az egészségnevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

A módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni:

- az életkori sajátosságokat
- ne csak az iskolán belül, hanem az iskola keretein kívül is legyenek hatással
- minél több tanuló kerüljön bevonásra
- sok élményt nyújtson a tanulóknak, az érzelmeken át is hassanak
- személyes megtapasztaláson, együttműködésen alapuljanak
- játékoság jellemezze
- alapozzon a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára

Az egészségnevelést szolgáló módszerek:

- a hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása,
- a rendszeres testmozgás biztosítása érdekében kirándulásokat szervezünk, a szülők bevonásával,
- tegyük szebbé az iskola környezetét – figyelemfelkeltő plakátok készítésével,
- feladatlapok, ellenőrző lapok a tanulók ismereteinek felmérésére,
- felvilágosító előadásokat, tájékoztatókat szervezünk, igénybe véve a védőnő és egészségügyben dolgozó szülők segítségét,
- kapcsolattartás külső intézményekkel (Vöröskereszt, mentőállomás), a Vöröskereszt munkájában aktív részvétel,
- projektek - egészségnap, vitaminnap, drogellenes nap szervezése
- aktív, kreatív munka (rend-és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek és kiállítások rendezése, kutatómunka),
- önálló ismeretszerzés szakkönyvek, audiovizuális eszközök, internet segítségével,
- gyűjtőmunka (testápolás, egészséges táplálkozás, káros szenvedélyek stb.)
- kísérletek végzése pl.: az alkohol, dohányfüst egészségkárosító anyagainak kimutatására,
- viták, szituációs játékok,
- érveléstechnikai gyakorlatok,
- művészetek (vizuális művészetek az egészségnevelésben).

8.2.10. Taneszközök

- az elsősegély alapvető felszereltsége (sebtapasz, steril kötszer, kötözőkendő, biztosítótű, olló, csipesz, stb.)
- applikációs képek, videofilmek, könyvek, prospektusok
- kísérleti, laboratóriumi eszközök

8.2.11. Iskolai környezet

Példamutató iskolai környezet:

- tantermek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása
- anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködés
- a pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés

8.2.12. Kapcsolatrendszer, kommunikáció

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- munkaértekezletek
- házi dolgozat készítése
- kiselőadások
- posztterek készítése
- iskolarádió
- faliújság
- szórólapok
- egyéni beszélgetések
- felelősök rendszere (DÖK) stb.

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- tájékoztató füzet
- szülői értekezlet
- SZM megbeszélések
- szórólapok a lakóknak
- kábeltévé, helyi újság
- környezetvédelemről szóló cikkek, rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése stb.

8.2.13. Minőségfejlesztés

Az egészségnevelés pedagógiai céljai, feladatai illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk.

Az egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Nem is egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenik meg.

Ellenőrző – értékelő tevékenység szempontjai:

- Mindig biztosítani kell a javítás lehetőségét.
- Az értékelés során a nevelőnek körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat kell adnia, melyek tükrözik a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat kell adnia a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések megláttatásának segítése.

Hatékonyagsmérés, értékelés:

A program megvalósulásának fázisait követő rendszer kidolgozása

• Tudatosságvállalás szintjének mérése:

- kérdőív, interjú, egyéni megfigyelés
- érdeklődés felmérése

• Ismeret- vagy attitűdváltozás:

- kérdőív, felmérés (összehasonlítás a tevékenység előtti felmérések eredményeivel vagy referenciacsoporttal)
- beszélgetések érintettekkel
- valós élethelyzetekhez való alkalmazkodás vizsgálata megfigyeléssel

- *Magatartásváltozás:*
 - cselekedetek megfigyelése
 - időszakos „leltár” magatartásformáról és attitűdváltozásról

Értékelés:

- egyéni: feladatonként önértékelés
- team szintű: félévenként szóban és írásban
- intézményi szintű: évenként szóban és írásban

8.2.14. Pedagógus-továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

Belső továbbképzés:

- nevelési értekezletek
- tanfolyamok
- tapasztalatcsere

Külső továbbképzések:

- városi, megyei, országos konferenciák
- rendezvények
- akkreditált továbbképzések

8.2.15. Fogyasztóvédelem az iskolában

8.2.16.1. A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- fogyasztói kultúra fejlesztése
- tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál
- a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése
- a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására
- ismereteket elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében

8.2.16.2. Kapcsolattartás színterei:

- Fogyasztóvédelmi Felügyelőség
- érdekvédelmi szervezetek
- család, szülők
- helyi közösségek

8.2.16.3. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem
- lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe

- a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése
- a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása
- a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozási ismeret
- az értékek formálása: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása
- a természeti értékek védelme
- a fogyasztás során a tájékozódás képességének, a döntési helyzet felismerésének és a döntésre való felkészülés képességének kialakítása
- a piac, a marketing és a reklám szerepének megismerése, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra
- a minőség és a biztonság szerepe a fogyasztás során a gazdaságosság és a takarékoság

8.2.16.4. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

Tanórai foglalkozások:

- Matematika: banki, takarékosági, üzemanyag-fogyasztási számítások.
- Fizika: mérés, mértékegység, mérőeszközök, (villany, gáz, vízmérőórák).
- Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások.
- Magyar: reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái.
- Technika: áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései.
- Biológia: táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás.
- Kémia: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok, célszerű és tudatos használatuk.
- Informatika: elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások.
- Történelem: EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története.
- Médiaismeret (nem önálló tantárgyként): a reklám képi nyelve és hatásai.

Tanórán kívüli tevékenységek:

- vetélkedők, versenyek, rendezvények

Iskolán kívüli helyszínek:

- piaci séták, üzletek, bankok látogatása

8.2.16.5. Módszertani elemek:

- Bizonyos készségek fejlesztése a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.
- A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba.
- Az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatok adása. Bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait.
- Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól.

- A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékesítéssel.
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

8.3. A mindennapos testnevelés és testedzés formái

8.3.1. A mindennapos testnevelés szervezése

Diákjaink számára a pedagógiai programunk helyi tanterve heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyeket az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk.

Felső tagozaton a 4. és 5. testnevelés órát diákjaink számára az alábbi rendben biztosítjuk:

- az iskolai sportkörben sportoló tanulók számára 2-2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel
- a tanulók által a délutáni időszakban választott sportágban biztosított heti 2-2 óra tömegsport foglalkozáson történő részvétellel,
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- a kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti 2-2 órás gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskolaegészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek

8.3.2 A tanórán kívüli sportolási lehetőségek szervezeti formái

A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat iskolai sportköri foglalkozások vagy tömegsport órák formájában kell megszervezni. Ezekben az iskola minden tanulója jogosult részt venni. Az iskolával kapcsolatban lévő sportegyesületek helyben, az iskola tanulói számára tartott foglalkozásai nem minősülnek iskolai foglalkozásnak.

8.3.3. Diáksport egyesület

Az iskolában diáksport egyesület működhet, melynek munkáját az iskola igazgatója által megbízott testnevelő tanár segíti. Az iskolai sportkör egy tanítási évre szóló szakmai program szerint végezheti munkáját, melynek programját minden évben az iskolai munkaterv részeként kell elfogadni.

8.3.4. Tömegsport foglalkozások

A délutáni tömegsport-foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy

- őszi és tavaszi időszakban: a sportudvar, a tornatermek
- a téli időszakban: a tornatermek

felügyelet mellett, meghatározott időben a tanulók számára nyitva legyenek.

A tömegsport-foglalkozások pontos idejét tanévenként kell meghatározni.

8.3.5. Szabadidősport

Az iskolához kapcsolódó – szabadon igénybe vehető – sportpályák és játszótér a tanulók számára rendelkezésre áll az alkalmi testmozgás céljára. A pályák igénybe vétele önkéntes, felügyeletet az iskola nem biztosít.

Tanórán kívüli sportfoglalkozások

- az egészségfejlesztő testmozgás számára védetté nyilvánított, 3. óra utáni „nagy” szünet,
- napközis foglalkozások keretében szervezett játékok,
- tömegsport foglalkozások az 5-8. évfolyamon,
- kirándulások, erdei iskolák, túrák,
- téli-nyári sporttáborok,
- iskolai szintű sportversenyek, évfolyam bajnokságok, vetélkedők,
- iskolai sportnap.

A tanórán kívüli sportfoglalkozások rendjét az iskola éves munkaterve tartalmazza.

Iskolán kívüli sportolási lehetőségek támogatása

- kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz
- a tehetséges tanulók irányítása sportegyesületekhez

8.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

„Minden állampolgár köteles szükség esetén tőle elvárható segítséget nyújtani sérült, balesetet szenvedett vagy olyan személynek, aki életét vagy testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetbe jutott.” (1972. évi II. törvény 28. §)

Az EMMI 128.§ (3) a nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, köztük az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel, a Vöröskereszt helyi szervezetével
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező helyi tantervek tartalmazzák

a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
<i>Természetismeret</i>	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
<i>Kémia</i>	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
<i>Fizika</i>	- égési sérülések - forrázás
<i>Testnevelés</i>	- magasból esés - törések, rándulás, ficam
<i>Technika</i>	- a bőr felületének sérülései, horzsolásos, vágásos sebek - teendők áramütés esetén

Iskolánkban évek óta elsősegélynyújtó szakkör keretében sajátíthatják el diákjaink az elsősegélynyújtás alapjait.

III. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A pedagógiai program elfogadása, bevezetése, érvényessége

Az iskola pedagógiai programját a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. Bevezetése a jóváhagyását követő tanévtől, felmenő rendszerben történik. Ezen pedagógiai program esetében 2020. szeptember 1-jétől, első és ötödik évfolyamon. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje a visszavonásig érvényes.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

Alapelvek:

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- szakmai munkaközösségek
- az iskola fenntartója
- A tanulók a pedagógiai program módosítását a képviselőik (diák-önkormányzat) útján javasolhatják.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá.
- A fenntartó értékeli a Pedagógiai Programjában meghatározott feladatok végrehajtását, és a pedagógiai-szakmai munka eredményességét. A fenntartó ellenőrzi a Pedagógiai Programot.
- A módosított pedagógiai program a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya papíralapon / digitális adathordozón a következő helyeken tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola honlapján
- a KRÉTA elektronikus nyilvántartó rendszerben
- a KIR közzétételi listában
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola igazgatójánál
- az iskola telephelyein lévő tanári szobákban

1. számú melléklet:

A Deák Téri Általános Iskola könyvtár pedagógiai programja

Az iskola szerkezete:

Az intézmény 8 évfolyamos általános iskola. Az iskola nevelési- oktatási céljai a Pedagógiai Programunkban meghatározottak.

A kultúra és a műveltség átadása oly módon valósul meg intézményünkben, hogy a törvény által előírt Nemzeti Alaptanterv működési területeit építik magukba a tantárgyak tantervi szinten évfolyamokra, témákra, tanítási órákra bontva.

A tantárgyi követelményrendszer az iskola helyi tanterve részletesen meghatározza.

A tehetségfejlesztés, gondozás és felzárkóztatás részleteit a Pedagógiai Program fogalmazza meg.

A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása és a tanulási-önművelési kultúra fejlesztése tantárgyközi feladat, olyan, amely az egész tantestület közös ügye. Az iskola akkor tudja a könyvtár használatára, önművelésre nevelni diákjait, ha ez a feladat áthatja a pedagógiai program egészét.

A könyvtár-pedagógiai program kialakítása

A könyvtár-pedagógia helyi terve a NAT könyvtári követelményrendszerére épül, de nem azonos vele, maximálisan figyelembe veszi az intézmény sajátosságait és adottságait.

Az egyes műveltségterületek – ezen belül a könyvtár-pedagógia – helyi tervét az iskola vezetése és a tantestület a könyvtárossal együtt közösen készítik el.

Az intézményvezetés biztosítja a tanulási, önművelési követelmények, elvárások megvalósításához az infrastrukturális feltételeket. A könyvtárossal közösen kialakítja az adott intézmény könyvtár-pedagógiai stratégiáját. Felelős az iskolavezetés, a könyvtáros és a tantestület hatékony együttműködéséért.

A könyvtáros feladatai

A könyvtár az iskolai munka fontos része, ami egyúttal azt is feltételezi, hogy a könyvtáros szervezi a pedagógiai fejlesztő tevékenységet. A könyvtár-pedagógia célja, hogy az iskolában valósuljon meg a tervszerűen felépített gyakorlatközeli könyvtárhasználat.

A szaktanárok feladatai

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátíttatása és a tanulási-önművelési kultúra fejlesztése tantárgyközi feladat, tehát az egész tantestület közös ügye, tagjainak munkaszerepétől függetlenül. A helyi könyvtár-pedagógiai program kidolgozásába be kell vonni a szaktanárokat is. Éppen ezért ösztönözni kell a tantestület minden tagját a könyvtár adta tanulási-önművelési alternatívák rendszeres igénybevételére. Ők a felelősök azért, hogy szaktárgyuk műveltséganyagába beépüljenek az információszerzés különböző csatornái. Legyen jelen mindennapi pedagógiai munkájukban a könyvtári eszköztárra épülő forrásalapú tanítás-tanulás és kutatómunka igénye. Alapozzák meg tanulóikban a könyvtár rendszeres használatának szokását és a különböző önművelési technikák elsajátítását.

A tanítás-tanulás (könyvtári ismeretszerzés) feltételeinek tervezése

Lehetőség szerint mindig könyvtári környezetben történjen a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek és gyakorlatok tanítása. Ellenkező esetben a hatékonyság erősen kétséges. Fontos a könyvtárossal való rendszeres konzultáció, időpont egyeztetés, a szervezési kérdések megbeszélése, vagyis a különböző könyvtári foglalkozások (szakórák, napközis,

tehetséggondozó stb.) gondos előkészítése. Alapvető követelmény, hogy minden tanulónak legyen helye, és tudjon jegyzetelni. Az eredményes és hatékony könyvtári önművelés egyik alapfeltétele, hogy megfelelő minőségű és mennyiségű dokumentum (könyv, folyóirat, audiovizuális ismerethordozó) álljon a tanulók rendelkezésére az egyéni és differenciált csoportfoglalkozásokon.

Fontos, hogy lehetőleg mindig olyan dokumentumokat adjunk a foglalkozásokon a tanulók kezébe, melyek az életkori sajátosságaiknak legjobban megfelelnek, és amelyeket előzőleg már volt alkalmuk közelebbről tanulmányozni.

Az egyénhez igazodó tanulásirányítás normáinak a tervezése

Alapvető követelmény, hogy a pedagógusnak a könyvtári feladatokat, gyakorlatokat kiválasztó munka- (óra-) szervező tevékenysége mindig a tanuló teljesítményéhez igazodjon.

A választott feladatok és munkaformák kellően motiváltak legyenek, a felfedezés, a rátalálás, önkifejezés élményével hassanak, és elégítsék ki a tanulók eltérő érdeklődését. A hatékonyság érdekében a könyvtári foglalkozásokban is alkalmazzuk a tanulásszervezés különböző munkaformáit (frontális, differenciált, csoport, egyéni).

Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosítsunk a tanulók számára, például webes felületeket működtessünk, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok.

Külön tervezzük meg a közvetlenül irányított könyvtári csoportos, és az egyénre szabott önálló tanulói tevékenységeket. Olyan feladatokat is adjunk, amelyek segítik a helyes tanulásmódszertani jártasságok kialakítását. Tudatosítsuk a tanulóknak, hogy a különböző tanórákon megismert műveltségtartalmakat ki lehet bővíteni, meg lehet szilárdítani a szélesebb alapokon nyugvó könyvtári ismeretekkel. Amikor a tanulók konkrétan megismerkednek a különböző dokumentumokkal (könyvek, képek, folyóiratok, audiovizuális ismerethordozók), azokat mindig adjuk a kezükbe, lapozzák át, tanulmányozzák, olvassák el a legfontosabb adatokat, tájékozódjanak tartalmukról, műfajukról, nézzék meg az illusztrációkat, ábrákat.

A könyvtári gyűjtőmunkánál felhívjuk a figyelmüket arra, hogy minden esetben közölni kell a felhasznált forrás/ok legfontosabb adatait (szerző, cím, impresszum). A feladat mindig érthető, világos és egyértelmű legyen. A tanulók rendszeresen gyakorolják a könyv- és sajtóolvasást, működjön a tanulói önellenőrzés. A könyvtári gyakorlatokat értékeljük (személyenként és csoportonként) folyamatosan. Alakuljon ki a tanulóknak a különböző információhordozók rendszeres használatának igénye.

A különböző tanulótípusokhoz igazodó humánus bánásmód

Az iskolai könyvtárba érkező tanulók, tanulócsoportok összetétele merőben eltérő, és nagyfokú differenciáltság jellemzi az egyes tanulók viszonyulását könyvhöz, olvasáshoz, könyvtárhoz. E pedagógiaiilag nem elhanyagolható tényezőt a tervezéskor figyelembe kell vennie a könyvtárosnak és a tanárnak egyaránt. Alapvető pedagógiai cél, hogy minden tanulóban alakuljon ki az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd

A könyvtárhasználati követelmények integrációjának iskolai feltételei

A tanórán megszerzett tudást és ismeretanyagot – a könyvtári eszköztárra építve – számos háttér-információval bővíthetik a tanulók. A szépirodalmi, ismeretközlő, tudományos művek, dokumentumok és a tömegkommunikációs csatornák útján szerzett ismeretek fontos kiegészítői az iskolában megismert műveltségterületek tudásanyagának. Éppen ezért valamennyi ismeretkör tanításakor alapvető elvárás, hogy a tanuló ismerje meg és használja az adott tantárgy fontosabb dokumentumait és modern ismerethordozóit. Legyen igényes az önművelés különböző csatornáinak megválasztásában.

Tegyen szert olyan könyvtárhasználati tudásra, melynek birtokában képessé válik az önálló információszerzésre és -átadásra – szóban is írásban egyaránt – a tanult ismeretkörök és az egyéni érdeklődés szerint. Az információszerzés különböző csatornáin útján - beleértve az IKT eszközök hatékony használatát a tanulás folyamatában -, képes legyen a tovább építhető önművelésre. Ennek érdekében el kell érni, hogy a szaktanárok beépítsék a tanítási programjukba a könyvtár adta önművelési csatornákat. Legyen jelen mindennapi pedagógiai munkájukban a könyvtári eszköztárra épülő önálló információszerzésre, forrásalapú tanulásra és szaktárgyi kutatómunkára nevelés igénye.

A helyi tantervben meg kell jelennie a könyvtárhasználatnak. Kíváncsú, hogy korszerű pedagógiai módszertani kultúrával és megfelelő színvonalú, informatikai műveltséggel rendelkezzen a tantestület.

Alapfeltétel egy működő könyvtári infrastrukturális háttér. Összetevői a következők: fogadóképes iskolai könyvtár, kézikönyvtári állomány, amely a NAT fő műveltségterületeinek eredményes oktatásához nélkülözhetetlen alapidokumentumokat tartalmazza (könyv, folyóirat, AV, CD, multimédia); számítógépes háttér (adatbázis, multimédia, Internet).

Az önművelés, könyvtárhasználat tantárgyi integrációjának ismeretanyaga

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai vagy más (közművelődési, szak-) könyvtár állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a médiatárak, információs központok gyűjteményében. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkultúráját, műveltségét, tanulási-önművelési szokásait, rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegművelődés adta önművelési lehetőségeket.

Dokumentumismeret és- használat

Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület nélkülözhetetlen alapidokumentumait (általános és szaklexikonok, enciklopédiák, kézikönyvek, szótárak, összefoglalók, gyűjtemények, gyakorlókönyvek) és modern ismerethordozókat (AV, számítógépes programok, CD, multimédia). Tanulmányozza a könyvtárban található gyermek- és felnőtt lapok, magazinok és szakfolyóiratok rovatait (sajtófigyelés). Tudja használni a megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát (tartalom, előszó, mutatók). Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat (internet, fax, cím- és adattárak, statisztikák, menetredek, telefonkönyvek, névtárak). Figyelje a különböző médiákban megjelent könyv-, video-, CD-újdonságokat, tájékozódjon hagyományos és modern információs csatornák ajánlataiból.

A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata

Ismerje meg és rendszeresen használja a szaktárgyi kutató-gyűjtő munkához nélkülözhetetlen kézikönyvtári forrásokat (lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók). Gyakorolja a lexikonok és kézikönyvek használatát olvasás közben (szócikk, előfej, mutatók). Készség szinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban, a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített irodalomkutatást, anyaggyűjtést (jegyzetelés, lényegkiemelés, cédulázás), forráselemzést, önálló információszerzést. Irodalomkutatáshoz, anyaggyűjtéshez bibliográfia, tanulmány, kiselőadás összeállításához használja a könyvtár katalógusait, bibliográfiáit és számítógépes adatbázisát.

Önművelés, a szellemi munka technikája

Iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit. Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és a forrásokat megjelölni. Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztár igénybevételével (katalógusok, bibliográfiák, kézikönyvek) kiselőadást, tanulmányt, irodalomajánlást, bibliográfiát összeállítani.

A megszerzett információkat legyen képes elemezni, rendszerezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni. Ismerje a szellemi munka technikájának etikai normáit (idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés). Iskolában szerzett ismereteit, tanulási-önművelési kultúráját rendszeresen bővítse iskolán kívüli

információszerzési csatornák útján (könyvtár, médiák, művelődési, művészeti, tudományos intézmények).

Időtervek, órakeretek tervezése

A könyvtári foglalkozásokat előre ütemezni kell. Az időkeretek ütemezése – kellő szaktanári egyeztetéssel – a könyvtáros feladata. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításának megoszlása hozzávetőlegesen 40%-a könyvtárosi feladat (pl. könyvtárbemutató, raktári rend, katalógusok, könyvtári tájékoztató eszközök stb.), 60%-a szaktanári feladat (pl. a saját műveltségterület alapvető dokumentumai és tájékoztató eszközei).

Felhasznált taneszközök, oktatási segédletek

A NAT könyvtárhasználati követelményrendszere tantárgyi integrációjának megalapozása a tanítás-tanulás folyamatában a következő eszközök és dokumentumok felhasználását igénylik:

- Az iskolai könyvtár teljes eszköztára, szolgáltatásai.
- Könyvtári eligazító és információs táblák, demonstrációs eszközök.
- Audiovizuális anyag, számítógépes infrastruktúra (adatbázis, Internet, multimédia).
- Nemzeti alaptanterv.
- A pedagógusok és a tanulók által felhasznált taneszközök.

A könyvtárhasználatra nevelés tantárgy-metodikai megalapozása

A könyvtárhasználati ismeretanyag a NAT egészét átfogja, a képességfejlesztésre és a tanulási, önművelési kultúra megalapozására teszi a hangsúlyt. A műveltséganyag – jellegéből adódóan – elsősorban spirális, másodsorban lineáris elrendezésű.

A könyvtárhasználati tudás megszerzésekor a tanítás-tanulás kiemelt preferenciái a következők:

- önálló ismeretszerzésre, forrásalapú tanulásra nevelés,
- változatos tevékenységformák alkalmazása (tanulásszervezés, motiválás, játék),
- eszköztudás, gyakorlati technikák elsajátítása (könyvtárhasználat, szaktárgyi ismeretszerzés),
- egyénhez igazított differenciált tanulásszervezés (tanulócsoporthoz, haladási ütem, tananyag, változatos munkaformák),
- életkori sajátosságok figyelembevétele (fokozatosság, folyamatosság, motiváció, játék).

A könyvtárhasználati kultúra emelése, a tanulási, önművelési szokások fejlesztése csak akkor lehet eredményes, ha az iskola valamennyi pedagógusa egy közösen vállalt pedagógiai program keretében végzi feladatát, mert csak az együttműködés eredményezheti a hatékony könyvtári eszköztárra és információs bázisra épülő fejlett pedagógiai-módszertani kultúra kialakulását és az igényes tantárgyi integráció létrejöttét.